

ПРОМІНЬ

Вадим Д
59

Ч. 3

1960

БЕРЕЗЕНЬ

MARCH

ПРОМІНЬ

Рік 1

БЕРЕЗЕНЬ 1960

Ч. 3

Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Річна передплата в Канаді \$3.00

Поза Канадою 3.50

Поодинокое число35

Передплату вислати на адресу:

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

203 Union Bldg.

Edmonton, Alta.

Адреса редакції:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

PROMIN

March 1960

No. 3

Monthly Publication

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

203 Union Bldg.,

Edmonton, Alta.

Edited by Editorial Committee

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada \$3.00

Subscription in other countries 3.50

Single copy35

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

З М І С Т

Співець сім'ї вільної	1	А. Т. — Знайшли час на гостину	18
Т. Шевченко — Неофіти (уривок)	2	Лариса Мурович — Піонер (поезія)	18
Юрій Яновський — Наречена	2	Др. В. Я. — Надмірна вага та дієта	19
Н. К. — Сьогоднішнє стає історією майбут- ности	4	Розмова з читачами	20
Лариса Мурович — Назустріч світлу	4	Ю. Шкрумеляк — Дитяча присяга	21
О. Івах — Шевченкова дівчина єдина (поезія)	5	Н. Забіла — Комарі та жаби	21
Т. Шевченко — Безталанний (уривок з по- єми)	5	Т. Р. Сонечко	21
Лариса Лучутенко — Оповідання маленької для дорослих	6	(За Б. З.) — Князь та лицар	21
Марія Мандзюк — На високім становищі ..	7	Н. Забіла — Метелик	22
З діяльності Комітету Українок Канади ...	8	Н. Забіла — Олівець-малювець	22
О. Івах — Артистка-співачка Христя Немис	9	А. М. Баран — Українське жіноцтво вітало гостю	23
С. Стечишин — Жмут спогадів	10	3 листів до редакції	24
Н. К. — Що скажуть на Міжнароднім Жіно- чім Дні	12	Комітет мистецтва — Оригінально вишита подушка	25
Olenka Negrych — Taras Shevchenko	13	Приписи	26
Author of Ukrainian Cookbook	16	Прот. М. Фляк — Памяті Марти Баєр	27
		Річні звіти відділів	28
		Йосип Каменецький — Журналові "Промінь" ..	30
		Я. Пастернак — З історії народної кераміки ..	31

Обкладинка роботи Вадима Доброліжа.

ПРОМІНЬ

РІК I.

БЕРЕЗЕНЬ 1960

Ч. 3

Співець сім'ї вільної

"І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній новій,
Не забудьте помянути
Незлим тихим словом."

Т. Шевченко

Наші святкування Шевченкових роковин, що стали всенародним святом українського народу, бодай частинно сповняють волю, чи бажання поета, які він лишив нам у своїм заповіті.

Ці роковини припадають у березні, отже провесна. Голубінь неба і простору, весело біжать весняні струмки, легкі вітри приносять запах моря. Пробуджується після зимового сну природа. І в душі будяться чисті й оновлені почуття творити добро, робити корисну працю, яка має зміст добра для інших.

В такий порі року, кого не зворушують оці Шевченківські концерти по наших організаціях, установах, хоч може і скромні вони, але відроджують нас, підсилюють нас своїми соками, відкривають наші рамена назустріч творчій громадській праці, назустріч службі великій українській ідеї.

"Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте",

Яка ж сила могутнього слова, яка велич і краса! Думка лине десь далеко, туди в Україну, до оспіваної поетом краси української землі, до "налитого добром" і сповненого стражданням серця нашого народу.

"Цвітуть сади, біліють хати,
А на горі стоять палати
Неначе диво, а кругом
Широколисті тополі;
А там і ліс, — і ліс, і поле
І сині гори за Дніпром".

Поет оспівує вільну українськи сім'ю, в якій би його згадали "незлим тихим словом", вільну від чужого панування, сім'ю-родину, сім'ю української громади, сім'ю всенародну — вільну українську державу.

До якої сім'ї маємо зачислити себе ми в Канаді? Чи можемо згадувати його, цього великого сина українського народу, як "сім'я вільна нова"? Коли Т. Шевченко говорив про вільну оновлену сім'ю, він мав на увазі, увільнений з чужих пут український народ у своїй власній державі. І сьогодні вільною сім'єю є тільки те суспільство, яке живе у вільних демократичних країнах. Українська "сім'я" в Україні не є вільною, вона ще даліше по катакомбах бореться за свою свободу, дарма що проголошують її вільною "кати і супостати".

До вільної української сім'ї у світі належать всі ті, що згуртовані в національних організаціях, що працюють у них, що працюючи борються за свободу свого народу.

До вільної української сім'ї належать всі ті, що стоять близько Т. Шевченка, а стоять близько Т. Шевчен-

ка всі ті, що знають "Кобзаря", що читають його, що вчать по "Кобзарі" своїх дітей любити український народ, всі ті, яким дорогий кожний рядок його поезії:

"Не минайте ані титли,
Ніже тої коми"

Вони ж бо виплили з його серця, їх бо він поставив на сторожі великої ідеї, вони ж бо гріють у продовж століття душу народу, вони ж бо запалюють іскру вогню в серці юнака і ведуть його до великого чину. І нам треба стати близько Т. Шевченка, нам — матерям, батькам і молоді. І наших святочних імпрезах не дошукуймося за самою біографією Т. Шевченка з його юнних літ, бо там побачимо образ повний смутку і жалю, не шукаймо його, поета нашого, по тернистих дорогах, куди гонила його кріпацька доля, не заглядаймо й до його убогої хатини батьків кріпаків, ані до пишних палат, де він був слугою козачком, ані до Академії Мистецтва в Петербурзі, ані по за Уралом шукати нам Шевченка солдата, де він викохав у пустині вербу і хилив під нею свою утомлену голову. Шевченко живе в "Кобзарі". Відкрийте книгу і душа поета повна великої щирости заговорить, озветься до вас, огріє вас рідним теплом, освітить великим блиском і вкаже дорогу...

І нашій молоді даймо образ правдивого Т. Шевченка, не малюймо перед нею злиденного сироту-пастуха в поневірянні. Покажім нашій молоді поета України великим майстром слова, великим маляром і високо-освіченою та достойною людиною, бо він таким був. Таким і знайдете його в його "Кобзарі".

Щоб навчитися розуміти всі поезії Шевченка, особливо його історичні поеми, треба читати видання "Кобзаря", в яким є статті, що пояснюють певну подію, головню історичну і як її переказав Т. Шевченко поетичною формою. Одним з великих таких видань, що пояснюють по-

езії Шевченка є видання 4-ри томового "Кобзаря" за редакцією проф. Л. Білецького і виданого у Вінніпегу. Є це чотири великих томи мистецько виданих для всіх тих, що хочуть пізнати Шевченка.

І так "сім'я вільна нова", де б вона не жила, в якій би країні вона не знаходилась, буде вона нею лише тоді, коли буде стояти близько Шевченка, де думи поета плестимуть кожного дня, де в кожную хвилину ми можемо стати з ним на розмову тиху. Тоді великий поет з нами, бо "Кобзар", то Шевченко, а Шевченко то "Кобзар".

НАРЕЧЕНА

Прекрасні полтавські степи! Рівнина, неблаганна спека летіється з неба, — на південь і на південь путь. Хазяйки білять хати, прикрашують причілки різною глиною — то ніжним оранжем, то коричнево-червоною, то сірою, то чорною, — на південь і на південь путь. І ось — баввання далеко попереду темна смуга, — то ліси на горах по той бік Дніпра. Приємний пах і ледве чутна прохолода великої ріки домішуються до духу в'ялої отави. Блищить нитка далекого Дніпра, ще ближче, ще, ще — ось і він, Дніпро, величний і древній, народна українська ріка!

Село Келеберда стоїть на лівому березі Дніпра. На вулицях — пісок, зелень, тиша. В Келеберді живе баба Одарка, ми їдемо її провідати. Вулиця повертає до берега, світить латаною стріхою бабина хата. Баба Одарка сидить поклавши руки на коліна. Вага літ вигнула горбом її спину, здушила до купи кощаве тіло, зробила його цілком дитячим. Століття дмухнуло на неї і обпалило, потемнило обличчя. З-під важких повік дивляться мудрим поглядом древньої птиці — бабині очі. Дитяче тіло — і несподівані — великі вузлуваті руки та босі ноги.

"Зосталося з баби не більше снасти, як на малу дитину", — лунає лагідний, тихий бабин голос, — "зовсім до землі баба похилилась, вже не розігнеться, — і ні в світі, і в віки вічні".

Ми посідали в бабиній хаті. П'ять імператорів всеросійських пережило її древне тіло.

Т. Шевченко

Неофіти

(Уривок поеми)

Благословення в жонах
Святая праведная Мати
Святого Сина на землі!
Не дай в неволі пропадати,
Летючі літа марно тратить,
Скорбящих радосте, пошли! —
Пошли мені святее слово,
Святої правди голос новий;
І голос розумом святым
І оживи і просвіти!
І розкажу я людям горе,
Як тая мати ріки — море
Сльози святої пролила,
Так як і Ти — і прийняла
В живу душу світ незримий,
Твого розп'ятого Сина...
Ти, Матір правди на землі,
Ти сльози матері до краю,
До краю вилила! Риду,
Молю ридючи: пошли,
Подай душі убогій силу,
Щоб огненно заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило
І по Україні пронеслось,
І на Україні освітілось
Те слово чистеє кадило
Чистіший істини.

“Сама я, дитино моя”, — каже баба. Повіки налягають на її очі, до землі хилиться її зір. — “Дев’ятьох дітей поховала, онуки в землю полягли, правнуки не задержалися, а ти, бабо, доживай віку без роду й природу. Ти, сину, кріпачтва, мабуть, не застав?”

“Не застав, бабо. Дід мій кріпачив”.

“То ти й не знаєш, яке зілля подобає хлопцеві в купіль класти, а яке дівчині?”

“Ба ні, на цьому не битий”.

“Ще як я заміж ішла, то мені мама наказували. А за хатою повно того добра росло. Любисток отак на причілку. А холодна м’ята під вишнею. Материнка край левади. Чого це у вас на весіллях пісно? День танцюють, а на ранок забувають. Це й Богу гнівно. Народу щоб було як мгли. От ногами підкидають! Дітей за ворітьми, мов квіток на грядці. Одна діжа зійшла, саджають, другу замішують, третю розчиняють . . . Свята Покрівонько, покрий голівоньку, землю — в’ялим листочком, голову — червоним платочком . . . А далі як співаєть-ся?”.

“Землю — в’ялою квіткою, голову — білою наміткою?”

“Бач, який ти потайний! У нас було тиждень весілля гуляли. Оконом на панцину не жене, а ми гуляємо. Кріпаки, козаки, всі. Воля давно вже вийшла, а пани її в залізну скриню ховали. Наша дівка покоївкою була — знайшла на горищі й народові сказала. А тоді й випустили волю. Тільки вийшла та воля без землі”.

Баба замовкла, поринувши в минуле. І час, страшний ко-сар, ледве чутно повіває над її старчею головою, над її

чорним очіпком.

“Сіль стала дорога. Тільки ж і сілька, — трохи посолиш — і вже солоне. Оце ходила до пристані — вітер такий — ні робить, нічого, — кужелить та й годі . . . Мій батько розповідав, як цариця Катерина нашим Дніпром плила. Отак собі пливе та й пливе. А котре село лучиться над Дніпром, то все своїм генералам дарувала. Покаже пучкою, хустиною війне — і пропало. Покиль допливла з Києва до Кремінчука — роздарувала все, стомилася й пішла спати. Проспала Келеберду. Вийшла на сонце — аж вже по Келеберді, тільки хрести на церквах мріють. Генерал тоді — навколішки. Катерина й слухати не схотіла: “Диви, який хитрий — шість церков на березі — не дам Келеберди!”.

Ми мовчимо. Як солодко слухати бабину мову. Яке багатство інтонацій. З уст неписьменної жінки летить чудодійний скарб, жива мова предків. Ось так говорили вони, слова відомі, і зміст їх той самий. Та — вимовляють живі уста, народне слово грає, як веселка, — сердечна, красива українська мова!

“Саме обмолотини попили, — говорить баба Одарка, — сидить мати край віконця, прядочка у їх грає, веретенце шумить. Коли це — щось у хату. Прибився парубок хто зна й звідки. Ой, чи з поля, чи з дугу, та не вдавай серденька в тугу. Було мені либонь сімнадцять. Колупаю припічок, на парубка не гляну. А він же красивий! Сів край столу, добридень оддав. Шабатурку одкрив да й малює. Я й зацікавилася. Як у церкві стою. Наче янголи мені співають, боюсь поворухнутися. Мама прядуть, а парубок ма-

лює. Не знаю, скільки й вистояла”.

Довга, глибока мовчанка. Десь поза хатою квочке курка, — страшно, щоб вона не перебила бабі думок. Далекий гудок пароплава. Баба Одарка не чує нічого. Ми сидимо, як неживі.

“А тоді віддав мені той образок, що малював, — і пішов. Та й по цей день. І хто він — не знаю. Тільки очі його дивляться на мене, як і дивились. Дивляться, не гаснуть”.

Баба Одарка підняла віко на скрині і витягла згорнутий жовтий аркуш паперу. Італійським олівцем там було намальовано дівчину безмірної краси. Вона стояла серед хати в буденній одежі, і всі красуні світу могли їй вклонитися. В очі всіх прийдешніх поколінь дивилася юна Одарка. Під малюнком був підпис: “Т. Г. Шевченко”. Нижче стояло — “Наречена”.

Юрій Яновський

Людина потребує троякого виховання: морального, умового і фізичного. Моральне виховання має нас навчити для яких добрих цілей повинні ми жити і працювати, умове навчить, як легше виконувати працю для доброї цілі, фізичне дасть нам змогу потрібну працю виконати.

Інакше сказати — людина повинна мати добре серце, здоровий розум і сильні руки та ноги.

Морієр

Кожна людина має два роди виховання — те, яке їй дають інші, і друге, — важніше, яке людина сама собі дає.

Гіббон

СЬОГОДНІШНЄ СТАЄ ІСТОРІЄЮ МАЙБУТНОСТІ

В житті кожного народу преса відіграє дуже важливу роль. Без преси неможливий ніякий поступ, обмін думок, витворення публічної opinio на певні справи. Наше сьогодинішнє стає історією для майбутності, історією розквіту громадського життя і скільки зусиль ми вкладемо в певні справи, серед яких обставин зроджуються більші події. Не має сумніву, що поява журналу "Промінь" належить до найбільш важливих подій в історії нашої організації і в історії нашого українського громадського життя в Канаді. А всяка більша справа потягає за собою напругу сил, посвяти і пильної праці.

Журнал "Промінь", його поява в світ мусить зродити гордість в серці кожної членки Союзу, кожного відділу, центральної управи, провінційальних управ і всіх тих установ, з якими Союз Українок Канади співпрацює десятки років. Організація Союзу Українок Канади здвинула це діло самостійними силами, завдяки пляновій роботі проводу та ідейного членства. Кожний відділ, кожна членка, що чимнебудь причинилася до справ журналу можуть почуватись, що вони вложили цеголку у велику будівлю, і що цю будівлю не тільки треба задержати в гарнім виді, міцною, але що її треба постійно скріплювати, розбудовувати і заобезпечувати.

В останнім обіжнику до відділів, центральна управа Союзу проголосила відзначення появи журналу "Промінь", в яким пише таке:

"Початок 1960 року останеться пам'ятним в історії на-

шої організації, бо в першому тижні січня наше жіноцтво з усіх частин Канади й Америки з одушевленням привітало у своїх домах перше число нашого довгожданного журналу. Це був дійсний "Промінь", що викликав ясний усміх на устах і світлу радість в серцях наших читачок. Від моря до моря, з дальших і ближчих місцевостей приходять до нас листи з вислованими признання і гратуляцій.

З кожним днем напливають нові передплати і ми віримо, що з часом, наш "Промінь" стане одним з найбільш розповсюдженим і популярним журналом між українським загалом в Канаді й Америці.

В цьому великому досягненні заслуговує на признання кожна членка Союзу Українок Канади—бо, без Вашого заінтересування, без загальномо бажання мати свій журнал, без Вашої щирої, моральної і матеріальної допомоги,

ми ніколи не могли б і думати про видавання свого журналу. Можемо вважати це якнайкращий доказ, що там, де є тверда постанова, єдність і віра у свої сили, там організація має спромогу доконати гідно великих діл.

Тому, щоб ця подія залишилася пам'ятною для усіх нас, ми сугестуємо кожному відділові в часі наступних двох місяців зарядити святого журналу. Головною точкою на програмі свята повинна бути коротка доповідь про потребу і користи друкованих слова для жіноцтва, придбати нових передплатників і дохід з імпрези, чи чайного прийняття призначити на видавничий фонд журналу.

Хай же цей заклик централі дійде і до широких мас наших читачів і поза відділами, щоб спільно всім прилучитись до скріплення фінансової бази нашого журналу, а тим самим забезпечити його майбутність.

Н. К.

Лариса Мурович

НАЗУСТРІЧ СВІТЛУ

Чи олень той, що нам назустріч рано,
Чи гомін прерії в палких вітрах —
В кольори чорні заплели багрянні
Й надія встала у кошмарних снах.

Ясні простори вийшли нам назустріч
І справжня воля, як широкий степ —
Не зупинити думки, що у розтіч
Все рветься далі і чомусь росте!

Ось тут огнище запалім в печері
А його дим, як доморідний стяг
Полине широко за наші двері
І ляже правдою на всіх полях.

І в землях тих, що в тирсі розтерлялись
Зросте стократно урожайний плід —
Бо доля нас скитанням не карала,
А воля Божа повела нас в світ!

Шевченкова дівчина єдина

— З любов'ю українкам в альбом

Ми всі вже знаємо давненько,
Що не мав щастя наш Шевченко:
Хотів вже змалку малювати,
Та дозвіл треба було взяти,
А пан Шевченка собі взяв,
Щоб бігом люльку подавав . . .

Та щастя блиснуло нараз,
Як вже дорослим був Тарас:
Артисти Брюллов і Сошенко
Побачили, що наш Шевченко
Мав вже з природи дар мистецький
Та запал творчий, молодецький,
То ж Брюллов образ змалював,
Що тисячі дві рублів придбав.
І пан Шевченка їм продав —
І так Шевченко вільним став.

Тарас щасливо тоді жив,
Бо малювати Брюллов вчив.
Як щось Шевченко малював,
То завжди щось собі співав —
Та чи співав, чи гомонів:
То завжди був наш рідний спів.
І під звук рідних нам пісень
Минав Шевченку швидко день.
Творились так нові думки
Та віршиків нові рядки.
Так до двох літ "Кобзар" з'явився,
Що ним Шевченко прославився.

Шевченка знали і панки —
З ним їли борщ і галушки . . .
І панночок Шевченко знав,
Бо не одну і малював.
Він все любив красу жінок —
Понад усе українок.
Та не знайшов собі він пари
І в серці Репніні Варвари.
Шевченка княжна та кохала,
Хоч і сама те добре знала —
Бо так жіночий ум казав, —
Що Україну він кохав.
В Шевченка дівчина єдина
На все була лиш Україна.

10. 11. 1960.

— О. Івах

БЕЗТАЛАННИЙ

(Уривок поеми присвячений кн. Репніній)

Надхненним ставши віщуном,
Речами мудрими, палкими
Раптово друзів дивував
І узи дружби межи ними,
Благословляючи скріпляв.
Він говорив, що спільне благо
Дано любовію купить,
Що треба, сповнившись одваги,
Стать за добро і зло убить.
Казав, що дар великий з неба
Велике свято битія
Віддати батьківщині треба,
Понести браннії поля.
І про кохання мовив друзям;
Зі смутком тихо говорив —
І замовкав . . . В нестерпній тузі
Вставав з-за столу і ходив
І гірко плакав. Суму свого,
Невипадкового важкого,
Ні з ким бездольний не ділив.
Брати з душі його любили,
Мов кривний був для них близьким
Та завжди сум незрозумілий
Носив у серці побратим.

Т. Шевченко

Княжна Варвара Репніна

Оповідання маленької для дорослих

(На виховні теми)

Мені сім років, я вчуся в першій класі. Школа у нас нова і дуже гарна. Я люблю ходити в школу, але сьогодні я повертаюся додому в зіпсованому настрої.

Вчора нам задали написати три рядки двійок,¹⁾ я зробила швидко, але мені за мої двійки вчителька поставила свою — високу і червону. І ще дуже здивувалася, чому це мама не заглядає в мої зошити. А хіба вона може? Адже я сама чула, як вона говорила татові:

— Я не маю наміру переобтяжувати себе, у мене від своїх справ голова пухне . . .

Кілька днів я слідувала за мамою, але так і не побачила, щоб її голова пухла. Ось Сергійко, мій сусід, вдарився лобом до столу, оце так! У нього відразу вискочила здоровенна гуля! Тітка Даша цілу годину прикладала до неї мідну каструльку.

А мою маму хіба хто вдавив? І анітрохи в неї голова не пухне.

Тато мій — слюсар, працює на заводі. Якщо він приходить з роботи рано, то завжди перевіряє мої лекції, тоді я приношу лише п'ятірки.

Вчора тато повернувся додому пізно, був на зборах, і от у мене сьогодні двійка. Це дуже неприємно.

Ось наш будинок. Ми живемо на другому поверсі. До свого дзвоника мені не дотягнутися, я дзвоню в спільний і майже завжди мені відчиняє двері тітка Даша, наша сусідка.

— п'ять — найвища марка.

¹⁾ Двійка низька марка в школі

— А, занедбана дитина! — говорить вона.

Мама називає її старою дівою, але тета Даша аніскільки не стара, а така, як моя мама. Просто вони не люблять одна одну.

Наш кіт теж не любить Мурзика теті Даші тому, що він завжди гавкає на нього і заганняє нашого Ваську на вішалку.

Тета Даша при всіх на кухні сказала, що наша мама зовсім закинула чоловіка та дитину, що в помешканні у нас чорт ногу зламає, а другий чорт — вивихне, а вона, тобто моя мама, день і ніч дурощі розводить.

Я зовсім з нею не згодна. Доросла тета, а говорить неправду.

Моя мама нікуди мене не закидала, а тата і поготів, він у нас великий. Чортів у нас в помешканні немає жодного, тільки кіт Васька у нас є, я про нього вже говорила, і мишей у нас теж нема.

А ось що за дурощі мама розводить — це я вирішила перевірити на власні очі.

Після вечері тато взяв газету, що "Труд" називається, мама вкрила невмитий посуд рушником і пішла до себе в кімнату. Я тихенько — за нею і сіла на дивані. Тепер я все побачу, що тут мама розводить.

Цього літа я була у бабусі, на Дніпрі, і кожного ранку їла млинці, дуже смачні, особливо із сметаною, і бачила, як їх бабуся розводить. Налле у миску молока, розіб'є два яєчка, посолить і борошно сипле, сипле, аж поки вистачить, потім розмішає. Після

цього дуже багато млинців розводиться.

Мама взяла ручку, насупила брови і почала писати, мабуть, листа бабусі. Сиділа я, сиділа і зробилося мені нудно. Я спитала тихенько:

— Мамуню! Коли ти вже будеш дурощі розводити?

Ой, що потім було! Мама міцно схопила мене за руку, виволокла до тата.

— Що трапилося? — злякався тато.

Мама кричить:

— Це твоє виховання! Ти сіра людина! Хіба можу я в таких умовах написати свою книгу? — кричить і тупотить ногами, ну зовсім, як маленька Оленка, коли просить морозива.

Тато мій зовсім не сірий, навіть навпаки, він дуже загорів у цьому році.

Мама ще гучніше почала докоряти, що ми з татом зв'язали її по руках і ногах і всі нерви повисмикували, що ми зовсім її заїли. Тут я дуже злякалася.

Ми ніколи її не їли, ми щодня беремо обіди в їдальні. Слухала-слухала я і заплакала. Тато тихенько вмовляв маму, але вона грюкнула дверима, навіть горнятка у буфеті задзвеніли, і пішла.

Тато знайшов мене за шафою і повів спати, а сам такий смутний-смутний . . .

— Нічого, татусю, завтра мама з тобою помириться, ось побачиш, ми з Сергійком сто разів сваримося і навіть б'ємося . . .

Тато мовчить.

— Хочеш, підемо в цирк в неділю? — зазираю я в татове суме обличчя.

— Спи, донечко! — сказав тато.

Тоді я зідхнула і притули-

На високім становищі

Жінка в цивілізованому світі тішитися рівноправністю і не лише на однім полі, що через сотні літ вважалося монополем мужчини; сьогодні жінка успішно працює разом з чоловіком в багатьох ділянках життя. Не через брак зацікавлення, але через природні обов'язки матері і жінки, жінок на деякій полі є дуже мало або й нема зовсім. Наприклад, на політичній — в нас дуже мало жінок, бо ця ділянка вимагає забагато посвяти, енергії і часу, на що не багато жінок можуть собі дозволити. Жінка і мати не має охоти йти у вир життя, де не лише треба занедбати дім, чоловіка і діти, але і перебувати самій поміж мужчинами.

В нас у Канаді одною з не многих на політичному полі є Дост. Елен Фейрков — міністер Горожанства й Іміграції у федеральному уряді в Оттаві.

Нам буде цікаво довідатися, як ця середнього росту жінка-матір добила до такого високого становища. Дехто

лася щокою до татової руки, від якої пахло милом і цигарками.

— А що таке нерви? — спитала я.

— Ач, яка цікава! — посміхнувся тато. — Ось напише мама свою книгу "Про виховання дітей" і візьметься за нас з тобою. А тепер заплющуй очі і спи.

— Чому я занедбана дитина? — приставала я. — Мабуть, усі діти, які дістають двійки, зветься занедбанними!

Але тут я заснула і не почула, що відповів мій дорогий татусь.

думає, що високі позиції, падають з неба без праці — так несподівано, або через політичні впливи. А воно так не є — пост, що його пані Фейрков займає, є один з найбільше відповідальних і вона до нього приготувалася через ціле життя.

Пані Фейрков то п'ята генерація (Лоялістів Об'єднаної Імперії, (United Empire Loyalists)). Її прадіди після успішної Американської революції, покинули свої маєтки і вигоди та помандрували у пущі Канади, щоб лише бути під прапором Британії — Юніон Джек (Union Jack). Від молодих літ вона цікавилася і була активна в громадській та політичній житті. Ще дів-

чиною вона була членом консервативної партії й остаточно була вибрана заступником президента молодих консервативів в Онтаріо. Вже одружена, вона була вибрана алдерменом в своїй родинній місці, і так через п'ять літ була в міській уряді.

Травня 15-го, 1950 року пані Елен Фейрков була вибрана послом консервативною партією з округу Гемилтон Вест, і репрезентує цю округу досьогодні. Бувши разом з своєю партією в опозиції, вона показала здібним дебатантом, впливовим промовцем і головним критиком Департаменту Праці. Через її агітацію кожної сесії, ліберальний уряд був змушений

Дост. Елен Фейрков,
міністер Горожанства та Іміграції

уводити в життя закон, яким жінкам забезпечено рівну платню за рівну працю.

Елейн Фейрклоу була Канадійською Парламентарною делегаткою до Об'єднаних Націй 1950 р. а 1955 р. делегаткою Канади на Конгресі "Нато" в Парижі. Цілий час як член опозиції вона поводитися і чулася рівною між мужчинами і не раз зводила успішний двобій з такими політичними велетнями як С. Д. Гав і з самим прем'єром.

1957 року по перемозі консервативів під проводом Діфенбейкера — пані Фейрклоу назначив прем'єр на пост міністра Державного секретаря, до року, по другій перемозі у виборах, Діфенбейкер взяв її до міністерства Громадянства й Іміграції. На цій становищі вона знаходиться до сьогодні.

Пані Фейрклоу, одна з найбільш доступних міністрів. Двері до її кабінету завжди кожному є відчинені, і щоб вона яка була занята, то бодай усмішкою, або хоч одним словом, кожного привітає. До неї пишуть жінки з цілої Канади — раз, а часом і два рази на тиждень. Вона виголошує промови, виступає на радіо або телевізії. Її рухи дуже скорі і вона не йде, а попросту біжить, свідчать про її енергію та про її бистроумність.

Ця жінка роджена 1905 року, її чоловік є власником друкарні в Гемілтоні, і син одинак вповні кооперують з нею — а вона, хоч і як занята, то бодай раз в тиждень їде додому з Оттави, близько 400 миль, щоб побути разом з чоловіком і сином. Інколи вони оба приїжджають до Оттави і такі відвідини, така виразу-

З ДІЯЛЬНОСТІ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Чергові констатуючі збори доміняльної управи Комітету Українок Канади відбулися у Вінніпегу в канцелярії КУК 1-го лютого, 1960 року. На тих зборах члени управи дали огляд діяльності Комітету за останніх три роки і затвердили нову у п р а в у.

Ольга Войценко,
голова КУК (жіночого)

мілість улегшує її тяжку працю.

Хоч вона є англійського походження, пані Елейн Фейрклоу ставиться дуже прихильно до етнічних груп в Канаді та дуже симпатична до тих, що знаходять труднощі в чужому для них краю. Одно, що вона не може терпіти, то спроба деяких одиниць дістати громадянство, як то кажуть "задніми дверима".

Через роки 1957, 1958, 1959 — вона була вибрана в Канаді як "Women of the Year", що свідчить про її здібності та працю для нашого краю.

Марія Мандзюк

Управу уконституується що три роки і речинець попередньої управи закінчився в цій році. До управи на слідує каденцію увійшли пані: Ольга Войценко — голова, (СУК); Р. Кондра — 1-ша заступниця голови (СУК); Н. Башук — друга заступниця голови (ОЖЛВУ); М. Дима — третя заступниця голови (ЛУКЖ); Є. Ситник — четверта заступниця голови (ОУК); М. Нарожняк — кор. секретарка (ОЖЛВУ); Л. Чайковська — рек. секретарка (ОУК); А. Вах — скарбничка (ЛУКЖ); члени: М. Симчик, А. Сарчук, І. Тарнавецька — (СУК); В. Бучинська, Н. Гуменюк, М. Ярмо — (ОЖЛВУ); Н. Даревич, С. Судоль, М. Вавриков — (ЛУКЖ); О. Стебницька, С. Бубнюк, А. Вах — (ОУК).

Доміняльну управу Комітету Українок Канади творили до часу Шостого Конгресу Українців Канади представниці трьох краєвих жіночих організацій — Союз Українок Канади, Організація Українок Канади і Ліга Українських Католицьких Жінок. В червні вступила до КУК четверта доміняльна жіноча організація — Об'єднання Жінок Ліги Визволення України — в скороченні (ОЖЛВУ).

Діяльність: співпраця з Фондом Допомоги КУК. "Тер Дей" по більших містах Канади, допомога визначним жінкам в Чехії і О. Петлюровій. Вшановання роковин смерті сенаторки Ол. Кисілевської і пожертва фондів на її пам'ятник. В імені О. Кисілевської була дана стипендія до Манітобського університету.

Управа помагала у підготовці до 40-ліття Української

Наші молоді таланти

АРТИСТКА-СПІВАЧКА ХРИСТЯ НЕМИС

Коли раз артистка-співачка Христя Немис виступила на музичному фестивалю в місті Содбурах, в Онтеріо, де вона живе з своєю родиною, і відспівала українську народну пісню, без музичного супроводу, в чисто народному стилі, судді фестивалю висловили їй найкращу похвалу і сказали, що в її виконанні є "сама суть співання народних пісень". Дали їй 96 марків із 100. А це найвищий досі досяг в народному співу на музичних фестивалях.

Так, Христя Немис співає і народні українські пісні дуже милим та зворушливим сопраном, але вона ще частіше співає через радіо або на телевізії класичні світові пісні. Наприклад, вона співала сольові та сопранові партії в архитворі композитора Ганделя "Месія" на концертах Філгармонійного Товариства

Державности, Шостого Конгресу Українців Канади. Відбулась святочна сесія під час Конгресу, присвячена 75-літтю жіночого руху і 15-ліття жіночого КУК. Святкування 75-ліття жіночого руху по Канаді. Участь у збірках на пам'ятник Т. Шевченка. Вітала управа визначних українців — А. Ключко-Франко, О. Дучимінську, І. Пеленську.

Гостинна зустріч з дружиною прем'єра Канади пані Діфенбекер, пані Стар, пані Яремко, та іншими визначними жінками Канади.

Участь в конференції Інтернаціональної Жіночої Ради в Монреалі.

рідного міста восени 1959 р. з великим успіхом. А перед Різдвом співала через радіо колядки. Вона вже довгий час виступає час до часу на радіопрограмах і на телевізії. Почала вона співати на радіопрограмах у місті Сейнт Кетеринс ще молоденькою дівчиною.

Пані Немис співає вже змалечку, бо вона з музикальної родини. Вона родом з містечка Сифтону в Манітобі, де прожила своє дитинство — перших п'ять років. Знали її тоді як Настуню Кучму. Її мати з музикальної родини Фаріонів. Спів любили і Кучми. А виросла Настуня Кучма і ходила до початкової та середньої школи в містечку Гамберстовн, в Онтеріо, куди

перенеслась родина з Сифтону. Там Настуня завжди виступала з співом на шкільних концертах.

Заміж вийшла Настуня Кучма ще дуже молодою — у 1937 р. — за амбітного Дмитра Немиса, що ходив й до університету та став будівельним планоміром-рисувальником. Кілька років пізніше п. Немис започаткував відому сталевобудівельну фірму та фабрику Норонт у місті Содбурах. То вже аж тоді пані Немис почала вчитися формально музики та співу в місцевій музичній школі та проходити іспити, головню під проводом учительки музики Франки Терези. Наука відбувалась з рамени Торонтонської Музичної Консерваторії.

Христя Немис

Останній рік музично-співочого курсу вона вчилася в студії Музичної Консерваторії в Торонті, де їй надано ступінь А. Р. С. Т. з музики. Який великий талант до музики й співу та науки має пані Немис, вказує вже те, що вона пройшла успішно 8-річний курс з музики та співу за два і пів року.

І, хоч пані Немис мала до діла і з нападом дитячого паралічу на 3-му році життя, то виздоровіла, зміцніла та показала дуже рухливою та діяльною в пізнішому житті. Вдома в себе вона була і господинею, і мамою для своїх трьох діточок, і одночасно музики та співу вчилася в школі, і виступала час до часу на радіопрограмах.

То на радіо-станції назвали її Христею і так всі її тепер називають.

Тепер один син п-ва Немисів ходить до університету в Оттаві, другий докінчує курс у місцевій колегії, а дочка Мелодія ще лише в 3-му грейді початкової школи.

А що пані Немис була через кілька років й інспекторкою навчання музики по місцевих школах і диригенткою кількох хорів, то просто стає дивно, як вона на все знаходить час. Вона і тепер диригує в кількох хорах та має сольові партії в трьох.

А 7-го січня ц. р. почала вона виступати у новій серії радіопрограм. Вона і наспівала кілька українських народних пісень на пластинки, але так надто скромно ставиться вона до своїх успіхів у музиці, що ще не набрала відваги пустити ті пластинки на масовий виріб. Це надзвичайно здібна українська артистка-співачка, що потребує заохоти від рід-

ЖМУТ СПОГАДІВ

З малого жолудя росте могутній дуб — каже наша народня мудрість. Прийшла мені на думку ця приповідка, коли, переглядаючи журнал "Промінь", живим став у моїй пам'яті 1927 рік. Саме тоді новостворена всеканадійська організація Союз Українок Канади вперше започаткувала в "Українському Голосі" свій скромний назвою "Жіночий Куток", який, перейшовши етапи розвитку, виріс на журнал.

Немало подробиць з минулого вже призабулося, тому й скортіло мене відсвіжити пам'ять і заглянути до річника "Українського Голосу" з 1927 року. Знаходжу там звіт організаційного з'їзду Союзу Українок, секретарками якого були дві молоденькі студентки Інституту ім. П. Могили: М. Ілюк і Стефанія Вавринюк. Якось призабулося, хто тоді секретарював на з'їзді, тому й мені було приємно бачити імена цих двох дівчат, бо одна з них моя молодша сестра, а друга тепер моя братова. Якщо дивитися з сьогодення цього часу, то просто дивно, що такі молоденькі дівчата включилися до великої справи організувати всеканадійську жіночу організацію. Заледве, чи можна сподіватися щось подібного від теперішніх дівчат того самого віку. Справді, часи змінилися.

У звіті читаю: "Щоби досягнути цілей, згадану в статуті, збори рішили започаткувати Жіночу Сторінку в "Україн-

ському Голосі". Вибрано дві особи, відповідальні за цю роботу, котрим заряд мав би ввесь час допомагати. На це становище вибрані: Леоніда Слюзар на східню Канаду, Савеля Стечишин на західню Канаду. Всі дописувальки зі сходу хай шлють свої дописи до пані Л. Слюзар, а з заходу до пані С. Стечишин. Щоби сторінка існувала і увінчалася успіхом, то конечно, щоби українські жінки брали участь в писанні на теми, що торкаються жіночого світу".

У той час "Український Голос" ще не мав другої секції, тому місце для Союзу Українок обмежено до кількох колонок і названо "Жіночий Куток". Не пригадую, хто саме таку назву вибрав, чи редакція "Українського Голосу", чи може самі членки управи централі. Але добре пам'ятаю, що жінки не були вдоволені назвою, боліли нею і остаточно в місяці липні того року перехрестили на "Відділ Союзу Українок Канади".

Перелистовуючи річник, знаходжу в числі з 19-го січня перший "Жіночий Куток" з таким змістом: Жіночий рух на Україні (С. Стечишин) і поради господиням. В дальших числах таке: Потреба жіночої сторінки в "Українському Голосі" (Анна Чепесюк, тепер Стасів), Роля жінки у світовім поступі (Марія Мадюк), Вартість і завдання жінки (Ольга Свистун). Це були доповіді, виголошені на організаційнім з'їзді, і вони послужили за перший матеріал в "Жіночій Кутку". Крім вище згаданих пізніше дописували теж: Тетяна Кройтор, Ольга Савчук, Докія Янда. Леоніда

— О. Івах

Слюзар. На жаль, річник, яким я користувалася, не має всіх чисел, тому й може я декого вилишила. Переважаючи більшість матеріалів подавали одні і ті самі особи під своїм іменем або без підпису.

Рік 1928 приніс ширші можливості для журналістичної праці.

Саме тоді "Український Голос" побільшився на чотири додаткові сторінки, одну з яких віддано Союзові Українок. До редакційного комітету вибрано Тетяну Кройтор і Ольгу Свистун.

Переглядаючи 1928 річник "Українського Голосу" знаходжу там уже дві нові сили — А. Рурик і С. Бубнюк. Деякі з новіших і з передовіших співробітниць писали під псевдонімами: Раїна, Мотря, Тетяна, Соня, Берізка, Саскатунка. Між собою ми знали, хто під тими прибраними назвами пише. З поміж усіх найбільше праці для сторінки дала Тетяна Кройтор, яка фактично була редакторкою. Вона число за числом збагачувала сторінку цікавими змістом статтями та займаючи оповіданнями. Це вроджена письменниця з чулою поетичною душею.

1928 року я вже була на другому році курсу Домашньої Економіки в університеті, і передомною відкривався новий цікавий світ наук родинних взаємовідносин, домашньої культури, відживи, товарознавства, текстилів і подібного. Це дало мені нау-

ковий ґрунт до писання на теми близькі кожній жінці, і такі потрібні на жіночій сторінці.

Предмети естетики і мистецтва спонукали мене поцікавитися глибше українськими мистецькими виробами. Це відкрило мені ще один новий чарівний світ. На цих курсах студентки були зобов'язані написати дві наукові праці, одну з предмету устаткування дому, а другу з текстилів і одєжі. Довго не думаючи, я вибрала собі такі тези: Українські килими, модна сукня на зразок української народної ноші. Щоб написати наукову працю, треба було основно предмет перестудіювати. Саме ці студії збагатили мене новим знанням, яке я використала і для сторінки, і для праці в організації.

Того самого року мій чоловік і я, відвідуючи Західню Україну, поступили до Праги, де я познайомилася із Зінаїдою Мірною, видатною українською громадською діячкою, знаною з її праці в Україні і Чехії. З нею я зробила зарядження дописувати до нашої сторінки за скромним винагородженням. До того часу ми ніяким кореспондентам не платили. Зінаїда Мірна була перша. Дописувала вона довгі роки, створюючи духову злуку між нами й українським світом на рідних землях.

Багато допомогли нам журналі "Жіноча Доля" і "Нова Хата", які виходили в Галичині.

Це так вкоротці, побіжним поглядом про початкову працю при сторінці в перших двох роках. Дивлячись на ті два роки з сьогоднішнього часу, то просто треба подивлятися, які то були відважні спроби молодих недосвідчених одиниць. Але вони вистояли і виросли, бо глибоко вірили в свою місію. Виросли ці перші плугатори вже на канадійській землі. Знання української мови здобували вони не на якихсь вищих курсах, а самоосвітою, широким читанням української літератури. Це були наші власні канадійські сили, переважно дочки українських селянських родин. Може й тому ми так добре встоялися до сьогодні та виросли на поважну силу, що полягали на свої сили.

Переглядаючи журнал "Промінь", бачу між його співробітницями репрезентантку наймолодшого українського покоління в Канаді, Оленку Негрич. Ще молодим дівчатком вона дописувала до "Вістника" гарною українською мовою. Сьогодні вона редагує англійську секцію журналу.

І так, з маленьких скромних початків "Жіночого Кутка" ми дійшли до журналу. Бажаю редакторці пані Н. Кугуській і всім співробітницям якнайбільшого успіху.

С. Стечишин

Що скажуть на Міжнароднім Жіночій Дні

Советська преса, включно з жіночою переповнена кличами за мир—“радянські жінки несуть гасло мира”, “Хрущов блискучо виконав місію відвідавши Америку і приніс світові мир”, на наукових уставах, в колгоспах, на різних зібраннях радянські люди підносять голос за мир. Радіо, телевізія і преса в СРСР— все за мир. Чи перед советським народом дійсно повстало марево війни? І звідки воно походить? Народом вільного світу не загрожує марево війни, вони про війну не думають, до війни не пригортаються, тому про мир немає потреби говорити, поки мир не грозить небезпека.

Але ось, що цікаве подає жіноча радянська преса, що в столиці Данії— Копенгазі відбудеться 8 березня ц. р. так званий Міжнародний Жіночий День, на який зійдуться жінки з різних частин світу. До того є це 50-ліття, відколи такий день встановлено, отже ювілейна дата. Преса вичисляє такі жіночі організації, які візьмуть участь в Міжнародній Жінці. Міжнародна Федерація Жінок Правничих Професій, Інтернаціонал Відчинених Дверей, Федерація Жінок Західної Африки, Міжнародна Демократична Федерація Жінок та національні секції Міжнародного Союзу Жінок. “Радянська жінка” називає ці організації “прогресивними силами світу”, отже очевидно, що є це організації з комуністичними настановами.

Можна подумати, що українська жінка з України остаточно пробиває собі дорогу в широкий світ. Питання, чи

поїдуть українки на той з'їзд? А як і поїдуть, то в чий імені будуть вони говорити— в імені жінок народних мас, чи в імені московської комуністичної влади з наказом згори?

Слідкуючи уважно за програмою з'їзду, читаємо ось що:

„Сповнені подяки до М. С. Хрущова за блискуче виконану велику історичну місію миру і дружби під час візиту до ЗСР, цілком схвалюючи мирну зовнішню політику Радянського Союзу, жінки нашої країни, готуючись до 50-річчя Міжнародного жіночого дня, висловлюють свою готовність, своє палке прагнення ще більше зміцнювати дружні зв'язки з жінками всіх країн світу”.

Мабуть, що в цій випадку населення Советського Союзу має причину дякувати Хрущову, який, побачивши західний світ змінив свою “зовнішню політику” що до “миру”...

І друге: „Радянські жінки підходять до п'ятдесятиріччя 8 березня, виконавши блискуче, як весь наш народ, свої завдання у першому році семиріччя. На порозі нового 1960 року вони обіцяють ще самовідданіше працювати, щоб прискорити прихід того часу, коли виробництво промислових і сільськогосподарських товарів на душу населення в нашій країні буде більшим, ніж у будь-якій країні світу, коли ми вийдемо переможцями в економічному змаганні з найбільшою капіталістичною країною— США”.

Оце й є програма для українських жінок в Міжнародному Жіночому Дні в Копенгазі. Преса вже навіть не ховається з тим, що “на душу населення” не стає “ні сільськогосподарських, ні виробничих промислових товарів” і що в програмі їх є ставати до

перегонів з Америкою. Тим самим вони мусять ще більше віддано працювати...

А питання, чи скаже делегація жінок з України на з'їзді в Копенгазі, що українські жінки в Україні, в своїй рідній землі є невилічними, кріпачками одного великого пана, що зветься Радянська влада, що вони голодні, напів одіті, що вони не мають свободи слова, волі діяння, вияву думки, що вони виконують надмірно тяжкі фізичні роботи по шахтах (майнах), на залізних дорогах, в лісорубці й інші, що з українських жінок господинь поставали свинарки, телятниці, доярки, ланкові, шахтарки і т. д., що в Україні йде плянова акція руйни родини, що жінка по породі по двох місяцях примушена зголошуватись до праці, до якої вона перед тим була призначена. І хоч її влада не заставить до роботи, то заставить її голод, бо вона тоді позбавлена пайки. А чи скажуть і про те, що зараз сотки тисяч жінок, чоловіків, дітей насильно переселює з України комуністична влада до Сибіру і Казахстану в Азії?

Хай делегація українських жінок скаже про це все світові на з'їзді в Копенгазі. Хай також скаже, що Хрущову треба шукати миру не у світі, а таки в себе вдома.

Н. К.

Коли хочеш бути розумним, навчися розумно питати, уважно слухати, спокійно відповідати, а коли нема що доброго говорити, навчися мовчати.

Ляфатер

Our English Section

Olenka Negrych

TARAS SHEVCHENKO

March 10, 1961, marks a century since the death of the Ukrainian foremost poet, Taras Shevchenko. To commemorate this event the Canadians of Ukrainian descent, organized by the Ukrainian Canadian Committee, are erecting a statue of this immortal poet on the grounds of Manitoba's Legislative Buildings in Winnipeg, "the capital of the Ukrainians in Canada". It is hoped that a statue of this man who is the symbol of the Ukrainian spirit will also symbolize the Ukrainian contribution to the formation of the Canadian life and culture.

Even after a very superficial glance at Shevchenko's life and works and at the conditions under which he lived it will become obvious why the Ukrainians regard him as their greatest teacher and representative before the world.

The situation in Ukraine at the time of Shevchenko's birth was appallingly tragic. Since the unfortunate Treaty of Pereyaslaw in 1654 the rising power, Moscow, had been progressively spreading her rule and power over the exhausted Ukraine until it gained full control after defeating Mazepa in 1709. And finally, the Ukrainian freedom received its deathblow from Catherine II, a woman of boundless viciousness and despotism, who in 1775 ruined the Sich, the last stronghold of Ukrainian freedom, and imposed serfdom on the free inhabitants of Ukraine.

Now the Ukrainians were at the mercy of their Russian overlords. Their language was purposely derogated and destroyed, while their culture was stolen and assimilated into the Russian culture. This Russian drive to assimilate the Ukrainians gained new success when numerous members of the Ukrainian intelligentsia deserted their culture for such rewards as position and prestige from their tyrants.

At this very moment when

Russia was ready to seal the coffin where lay the defeated Ukrainian national life, fate interfered, and a prophet was born whose duty was to restore life to the people who were suffering the agonies of death and to teach them how to find a path to freedom.

Born on March 9, 1814, in a thatched cottage of a Ukrainian serf in the village of Moryntsy, in the District of Kiev, he was introduced at a very early age to the hard life of a serf which bound his people so unjustly. Likewise,

Taras Shevchenko

he was introduced just as quickly to the Ukrainian past. His grandfather who witnessed the brutally suppressed revolt of the Haydamaky against the Polish oppressors in 1763, told him many stories about the Ukrainian struggle for freedom. These tales provided an important theme for his later works.

Tragedy and suffering seem to have haunted the poet throughout his entire life. He lost his mother at the age of nine and his father died when he was twelve, leaving him homeless. He next served several village clerks who besides treating him roughly, taught him how to read and write. Not appearing to be fit for any practical labour, he was appointed servant for the son of the village overlord, Pavel Engelhardt, who in 1829 took him along with himself to Wilno, Poland. The boy displayed a promising artistic ability, and so Engelhardt sent him to the Art Academy in Wilno, eager to have an artist at his command.

In 1832 Engelhardt took his servant to St. Petersburg. Here Shevchenko became acquainted with the Ukrainian artist, Ivan Soshenko, who interested such Russian greats as the artist, Bruylov, and the educator, Zhukovsky, in the young serf's exceptional talent. As a serf he could not attend the Imperial Academy of Art, and Engelhardt was very reluctant in granting him freedom. Shevchenko's new friends had great faith in him. And so, Bruylov painted a portrait of Zhukovsky which was sold by lottery. This provided the 2,500 silver rubles Engelhardt demanded for his serf. On

April 22, 1838, Shevchenko first saw the world with the eyes of a free man.

Immediately registering at the Imperial Academy of Art and becoming a student of Bruylov, he soon realized his teacher's expectations by winning medals for his fine work. Soon Bruylov became the young student's friend, helping him to obtain a liberal education which Shevchenko lacked and wished to achieve.

Up to this time he has not yet touched the important duty providence planned for him. However, important progress had been made. Due to his unusual artistic ability he was no longer an orphan serf but a promising student enjoying the company of the most celebrated artists and educators of the Russian Empire.

Art was his most important medium of expression, his triumph and success. He was still unaware of the power-still unaware of the powerful latent poetic force within him which was slowly rising to the surface. Because Shevchenko was extremely modest about his poetic attempts, we do not know when he first started to write in verse. Finally, in 1839, the eventful moment came which unveiled Shevchenko, the poet before the world. A Ukrainian landowner, P. Martos, accidentally came across Shevchenko's poems and became so enthused with them that he published them himself, under the title of "Kobzar". These poems, speaking to the hearts, and not to the minds of the Ukrainian people, were readily understood and welcomed by the Ukrainians who intuitively felt the message of

hope they conveyed. On the other hand, the Polish and the Russian writers had only criticism to offer to the sensitive poet. These two reactions provided the greatest incentive to Shevchenko. They proved that he had talent, that his people accepted, understood and needed him. They also proved that the enemies of his people were criticizing not the literary value of the poems but the ideas expressed. A year later he published the historic poem "Haydamaky" and his people hailed him as the national poet of Ukraine.

Fourteen years already had passed since he saw his Ukraine. In spite of his success he was restless and homesick in the Russian Capital. He could not forget the sad fate of his country, nor the drudgery of the serfs.

His visit to the Ukraine in 1843 brought personal joy and satisfaction — his countrymen understood and honoured him. This was a painful experience, too, for he now observed the political and social conditions in his country not as a serf child, but as an educated, mature man. He intensely realized how much the romantic Ukraine of his "Kobzar" suffered under the Russian despotism. His keen sense of truth and justice and his boundless love for his country and people, stronger than the threatening shadow of imprisonment, this successful artist was willing to cast his fortune aside and to become a courageous spokesman for the rights of his people. Penning such poems as the "Dream" and the Peter I and Catherine II of "Great Grave" he attacked Russia, denouncing their atro-

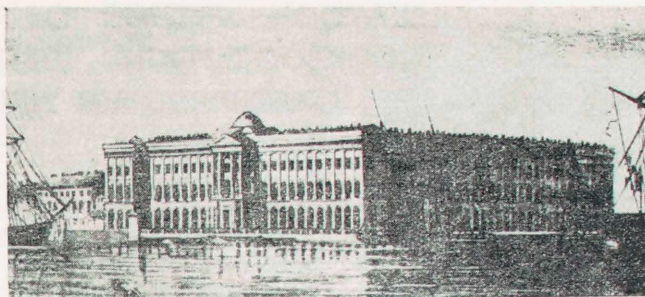
cities against the Ukrainians. This was daring indeed, considering that even the Russian writers did not dare to question the Tzarist autocracy.

But he could not escape the inevitable. On April 5, 1847 Shevchenko was arrested on the grounds that he was associated with the Society of Saints Cyril and Methodius which called for a union of all Slavs. He was charged with slandering the "Most August Family" and of lamenting for the "so-called enslavement and misery of Ukraine", and "glorifying the old Hetman rule and the freedom of the Cossaks". His poetry was condemned as utterly dangerous.

The verdict was: "The artist, Shevchenko, for his writing of revolting and in the highest degree impudent poetry... to be sent as a private to the Orenburg Separate Corps..." And Tzar Nicholas I added himself: "Under the strictest supervision with a prohibition of writing and sketching." To Shevchenko, who despised military training, this was worse than serfdom.

In 1848, he was sent as a sketcher with an expedition which explored the east coast of the Sea of Oral. Upon returning to Orenburg in 1849 he was granted permission to wear civilian clothing and to associate with the Polish and the Ukrainian exiles. Soon he was rearrested and sent to the desolate region of Novopetrovsk where his superiors denied him even a scrap of paper for writing, and tried to make him attain perfection in military art.

In 1855 Tzar Alexander II

Imperial Academy of Art, St. Petersburg

ascended the throne and granted amnesty to the numerous prisoners and exiles. Shevchenko's name was not on this list. Finally, in 1857, his friends, Count Feodor P. Tolstoy and Michaylo Lazarevsky were successful in securing his pardon. Receiving permission to travel on March 1, 1858, the poet left for St. Petersburg under police supervision.

In 1859 he was granted permission to visit his native land and his family. He found that nothing had changed in the Ukraine since the accession of Alexander II.

The ten years of hardship and military imprisonment did not induce fear into the heart of this man who was conscious of a great mission in life. He wrote "Neophytis", a poem having a universal theme, but the similarity between the Roman despotic emperor and the Russian Tzar could not be mistaken.

Midst numerous plans and renewed productivity the poet was forced to reconcile with his failing health, ruined by the hardships endured in exile. Complaining about frequent pains in his chest, he died at the early age of forty-seven, just a year before the emancipation of the serfs.

On May 8, 1861, his body was taken into the Ukraine and laid to rest near the "wide Dniper" as he had requested in his "Testament".

The anniversary of his death became a Ukrainian national holiday while his grave became the holy Mecca to hundreds of Ukrainian pilgrims. Frightened of the sacred power the Grave exerted over the Ukrainian population, The Russian Government set military guards in 1914 to prevent the people from visiting it. And the contemporary Ukrainians jested in reply: "Moskva guards the grave because it fears Shevchenko's resurrection".

This is the story of Taras Shevchenko. A story of a sensitive genial spirit in chains from its very birth. A story of its struggle to express itself against all odds, and to bring to its people a hope of a new life. To bring a message of freedom into a world where only tyranny and oppression existed. No social status, no threats nor bitter exiles were strong enough to silence it. This was a prophet speaking to his people.

This is not mere exaggeration. Fired by his calls, men rose and won the independence of Ukraine in 1918, proving the existence of a people

SASKATOON AUTHOR OF UKRAINIAN COOKBOOK FOUND PUBLICATION GRATIFYING BUT TIRING

Editor's note: The article on the book "Traditional Ukrainian Cookery" and its author Mrs. Savella Stechishin which we are publishing here appeared in the Saskatoon Star-Phoenix, December 9, 1959 issue.

Being the author of the first Ukrainian cookbook written in English to be sold throughout the world has a lot of hard work, but most gratifying. Mrs. Savella Stechishin of Saskatoon, is author of "Traditional Ukrainian Cookery," which was first published in 1957, and which sold out within the first year. A second edition is now out and is being requested from all parts of the English-speaking world.

The book has received high praise from across Canada and the United States from book reviewers. Mrs. Stechishin was not quite sure how many recipes it contained, but there are 497 pages which include the introduction and index. Not only does it have a varied collection of Ukrainian dishes, but it is filled with delightful illustrations and colorful descriptions of the different Ukrainian customs.

struggling for freedom. His immortal "Epistle to my dead, living and unborn countrymen in Ukraine and not in Ukraine" will be the guiding light to his people until freedom is achieved, and beyond.

Being a torch of freedom, he belongs not only to the Ukrainians alone. He belongs to the entire humanity. And besides being a symbol of the Ukrainian contribution to Canada his statue will also be a symbol of freedom which is the birthright of man.

Before discussing how the book came to be written, a word about the author who arrived in Canada at the age of 10 with her parents straight from the Ukraine. The family lived on a farm at Krydor. Mrs. Stechishin came to Saskatoon to take her grade eight education and later attended Nutana Collegiate.

She said it was very difficult to study because her knowledge of the English language was limited. While attending high school she stayed at the P. Mohyla Institute on Main Street where she met her husband (a well known Saskatoon lawyer J. W. Stechishin). Soon after the couple married in 1921, Mr. Stechishin became the principal of the institute and Mrs. Stechishin continued with her studies. She later taught school for three years during which time her eldest son was born. The couple has three children, one son is an architect, the only daughter is a home economic graduate from the University of Saskatchewan and the youngest son is a dentist.

The author enrolled at the University of Saskatchewan and graduated in 1930 with a degree in home economics. She was the first Ukrainian woman to graduate from the University of Saskatchewan, and the first Ukrainian woman in Canada to graduate in home economics.

For several years Mrs. Ste-

chishin worked for the women's department at the University of Saskatchewan. Her work took her to all parts of the province where she visited Homemaker's Clubs and Ukrainian districts.

She was one of the founders of the Ukrainian Women's Association of Canada, which now has affiliated branches across Canada and of which she was the National president for many years.

Besides being an author of a cookbook, Mrs. Stechishin is the author of a book on Ukrainian needlework which was published in 1950. It is a handbook on embroidery with illustrations. Embroidery is one of the author's special hobbies. Gardening is another hobby and she is always trying to culture new plants. She is well known in Ukrainian circles for her regular column in the Ukrainian paper.

During the Second World War she worked for the Consumers Information Service of Ottawa, and wrote articles on nutrition which were dispatched to Ukrainian language papers in Canada.

How did this book which took five years of research and hard work come to be written. The author had a simple and brief answer: "my cookbook was born as an attempt to satisfy a long need for Ukrainian recipes in the English language."

The population of Canada

was made up of many different nationalities, and the Ukrainians constituted a substantial ethnic group. Mrs. Stechishin said this group had considerably increased since the Second World War, and according to statistics there were now half a million Ukrainians in Canada.

Ukrainians of the third generation were rapidly integrating into the Canadian way of life, but were also retaining their fondness for their national dishes. The women of this third generation needed a handbook on Ukrainian cookery in the English language.

The idea for a cookbook was originated in 1950 by a Winnipeg publisher, Mrs. Olga Woycenko, who approached Mrs. Stechishin about compiling Ukrainian recipes for publication in English. According to the author, the need for the cookbook was equally great in the United States where there were about one million Ukrainians but where there was no cookbook on the market.

Another factor adding to the need was the large number of Ukrainian-Canadian soldiers who had married English girls, and who were desperately trying to teach their English brides how to cook borsch, varenyky, holubtzi and other dishes. Mrs. Woycenko received hundreds of letters from England, and later from Australia where a number of displaced people had settled, and where many Ukrainian men who had married Australian girls had settled.

There were many difficulties and disappointments encountered while the book was being compiled. Two other Saskatoon home economists who were to assist Mrs. Ste-

chishin were unable to carry on with the project, and the author found herself alone.

Then the expected flood of contributed recipes did not materialize, and many that were volunteered from across Canada were Canadian and not Ukrainian. Mrs. Stechishin began collecting all available Ukrainian cookbooks published in western Ukraine before the Second World War. The cookbooks were very carefully studied and recipes for each branch of cookery carefully selected.

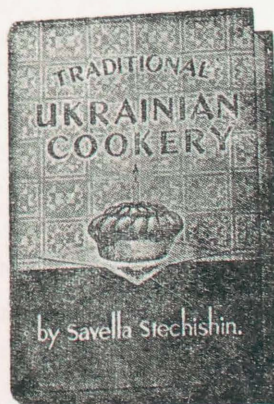
The author said the testing of the recipes was a big undertaking for each recipe had to be tested very carefully, and many had to be retested. The testing was done by many of the author's friends, and by a selected group of younger members of the affiliated branches of the Ukrainian Women's Association of Canada.

Since the book went on the

Savella Stechishin

market, Mrs. Stechishin has received hundreds of letters from all parts of the world, but she doubts whether she would attempt another cookbook. The proof reading was probably the hardest and most difficult phase of the project.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY

by Savella Stechishin

This book contains 497 pages of over 650 recipes of the most popular Ukrainian dishes; menus and recipes for festive occasions, such as the Ukrainian Xmas Eve Supper, Easter Breakfast, etc.

The book also is a good source of information about colorful Ukrainian customs, old world traditions and festive ceremonies which bring out the individuality of the Ukrainian people.

Price \$5.50

Order your copy today from

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

203 Union Building,

Edmonton, Alberta

or

Trident Press Ltd.,

P.O. Box 3626, Sta. B.

Winnipeg 4, Canada.

Знайшли час на гостину

Студенний вітер навіває легеньким сніжком, різноманітні перед-різвяні світла приманливо блимають, а членкині відділу Лесі Українки, з веселими усмішками, бадьорими кроками з пакуночками в руках поспішають до привітного дому провінційальної голови Союзу Українок Канади, пані Марії Пилипюк — де заведено гостину в день св. Анни. Все праця та праця, а на товариську розвагу, веселу гутірку не стає отого часу. Тому цього року постановили присвятити собі один вечір.

В розкішнім домі панства Пилипюків, зібралося понад тридцять членкинь. Радісними голосами вітають одні других — всякі буденні турботи забуті. Засідають за багатий стіл, на яким мерехтять свічки. Голова товариства пані Січова просить до молитви. Голоснішим тоном проводить добродійка Федак, а всі в побожнім настрою моляться з нею. Що це був за багатий бенкет, всякі вибагливі ласощі, печива та варива.

Але наймилішою за все була приязна атмосфера, — дійсна сестрина любов, яку завважувалося в розмові та поведенню. Довго просиділи собі за святочним столом — ніхто ніде не спішився.

По закінченню вечері, пані Січова висловлює велике вдволення з приводу цього вечора, сердечно дякує господині, що прийняла до свого дому. "А на слідуючий рік запрошую до мене" — наперед зголошується мила та ввічлива довголітня членкиня пані Фастриба.

"Ану, тепер заспіваймо "На

многі літа", нашим присутнім Аннам — пані Анні Крупницька і пані Анні Токарик". Закликає бувша голова, пані Ю. Новак. Співають так любо та щиро. Анни сердечно дякують.

Весела та розважна пані Стечик починає коляду (щоби членкині вправлялися до коляди під час Різдвяних Свят.

Переколядувала всі коляди, які лише хто знав — всі аж сіяють любов'ю та дружністю.

"Чи не гарно було б, якби ми залишили якусь гарну пам'ятку з цього приемного вечора?" — запитує пані М. Пелепак.

Покликали пані Ситник і пані Токарик до слова, які по

черзі пригадують, що наш довго очікуваний жіночий журнал якраз тепер виходить в світ, і щоб ми своєю жертвою висказали нашу велику радість.

Зібрано двадцять доларів.

Тепер пані Добета з своїм помічницями з а н и м а є ть с я роздачею дарунків — по номерах. Які гарні речі! — будуть на милу пам'ять. Всі оглядають, та щиро дякують.

Відспівали "Де згода в родині" — Всі в дружнім та веселім настрою розходяться додому.

"То був гарний вечір" —

"Тепер ми вже готові до дальшої праці"! Давалося чути тут і там, "Добраніч! Добраніч!"

А. Т.

Лариса Мурович

ПІОНЕР

З циклю "СВІТЛО НА ПРЕРІЇ"

Гігант причалив вранці й порт глухої пущі
Прийняв пігмеїв, велетнів і птахів —
На обрію понуро кликав Захід,
Шляхи нездолані, цілини джерела цілющі.

Як журавлиний ключ у суміщі народів
Плили вони назустріч новій долі:
Сумні виходці із країн сваволі
Поряд з голодними і хліба і пригоди.

Недавно тут гули боїв дзвінки прибої
Й Маніту владний в приступі похмілля
Із блідолицими в палкім дозвіллі
Свій лук поламаний зложив в двобою.

Ще дим теплів у попелі на дні руїни,
А прерія здригалася у ранах —
І помстою кают летів на Пана,
Мандрівника з незнаної ще всім країни.

Він розгорнув клунок і все добро укрите:
Джаган, пила і дві мозольні руки.
Для себе хрест святий і трудовуки,
Дітям евшан і стяг із золота й блакиті.

Маніту — інд. бог війни
Блідолиці — білі, прозвані індіанцями (palefaces)
Кают — ворк

Наше здоров'я

НАДМІРНА ВАГА ТА ДІЄТА

Як звільнитися від зайвої ваги, що так псує вигляд людини та загрожує здоров'ю?

Це питання щоденно можна почути від жінок та чоловіків. Відповідь на це дуже проста: треба їсти не так багато. Особа, що намагається схуднути і не схудла, більш охоче буде говорити про знижену функцію залоз, недостатню активність, сидячий спосіб життя, але не погодиться з тим, що ці причини у дуже малій мірі допомагають накопиченню товщу.

Що таке фактично є отовстіння. Зайве скупчення товщу у підшкірній клітковині, а також у внутрішніх органах, черевній порожнині, сальнику та припирковій клітковині. Отовстіння може викликатися зовнішніми причинами, як то переїдання, сидячим способом життя, при відсутності фізичних рухів, та внутрішніми причинами зумовленими зниженою функцією залоз, що є щільно пов'язані з центральною нервовою системою і обидві регулюють товщевий обмін речовин. Коли отовстіння викликане зовнішніми причинами, тоді товщ відкладається переважно на животі, головним чином у підлопаточковій ділянці, на спині і потилиці, форма кінцівок та стегон при цьому не змінюється. При отовстінні, що виникає у наслідок зменшеної функції залоз, товщ відкладається на животі, сідницях, стегнах, плечах. Статеві органи недорозвинені. У цих випадках хворі скаржаться на швидке втомлення, м'язову слабкість, впрі-

вання, потіння у пахвах. Під грудьми з'являється екзема, біль або запоморочення голови, запори. Скупчення товщу зв'язує рухи хворого. Погіршується робота серця та судин. Такі особи часто хворіють на жовчево-кам'яну хворобу, діабет (цукрицю), поширення вен нижніх кінцівок (жилляки), подагру, тиск крові підвищується.

Лікування хворих з отовстіння мусить бути комплексним. Треба значно обмежити калорійність харчування (не повинні перевищувати 2.000). Зменшити в їжі кількість товщу, вуглеводанів, рідини. Вуглеводанів не більше як 100 грамів, товщу не більше 30 грамів. Соли 2-3 грами на добу. Рідини не більше 1 літра. Дуже добре впливає загальний масаж, систематичні прогулянки, фізичні вправи. Доцільним є призначення "Розвантажуючих днів". Це полягає в тому, щоб 1-2 рази на тиждень пити тільки 5 склянок молока на добу. Якщо споживання молока приймається погано то можна його замінити овочево-фруктовим соком. Заборонити вживати борошняні (мучні) та солодкі страви, затовщене м'ясо, алкогольні напої (також і пиво). Треба слідкувати за станом кишечника, щоб він своєчасно опорожнювався. Для хворих з отовстінням є спеціальні ліки, але їх треба вживати за приписом лікаря.

Особби, які мають отовстіння завдяки порушення функцій залоз, то вони мусять лікуватися, але ті, що мають його через надмірне

споживання їжі, можуть просто власними силами його позбутися.

Щоб згубити вагу, треба мати сильну волю і тоді це не буде здаватися таким тяжким і неможливим. Робиться це так: протягом перших трьох днів можна їсти все те, до чого особа, що хоче схуднути звикла. Занотовуючи на лісті усі назви та кількість того, що було спожито. На четвертий день треба скоротити цю лісту на половину (якщо споживалося 6 грінок хліба, то тепер треба скоротити до 3, замість 2-ох картоплин, з'їсти тільки одну і т. д.

Поступово організм звикає до такого зменшення споживання їжі. Треба вибирати такі страви, які найменше загрожують отовстінню: м'ясо, риба, яйця, сир, овочі, фрукти. Цілком перестати їсти жирні смажені страви: вершкове масло, сметану, вершки, свиняче м'ясо, шинку, сало, хліб, каші, киселі, тверді сири. Надалі треба поступово скоротити на половину (а потім і зовсім) солодке: тістечка, креми, солодкі напої, чоколяду, оріхи, морозиво. Треба цілком усунути усі алкогольні напої. За винятком заборонених страв, можна їсти усе те, що споживалося завжди і не потрібно ніяких спеціальних дієт або інших заходів. Лікарям часто доводиться чути від пацієнтів скарги на те, що вони нічого не їдять, а тим часом фунтів не гублять. І дійсно ці люди обмежують малими порціями свої регулярні снідання, обіди, вечері, але протягом

дня самі того не помічаючи, надолужують свої калорії непомітно для самих себе (цукорки, чоколяди, морозиво, горішки та солодкі напої).

Небезпечним є уживати таблеток на знижування ваги без лікарського припису, самі фантастичні дієти, впроскування діскретних розчинів. Усі ці дієти вимучують та втомлюють і зрештою відбиваються на фізичному та духовому стані пацієнта, та призводять до втрати здоров'я. Майже усі таблетки для зниження ваги мають у собі більшу або меншу кількість хемічного середника "Бензидрину" або якогось іншого не менш шкідливого для організму хемікалія. Усі ці речовини "убивають апетит" та змушують пацієнта їсти менше. Як результат цього, вага дійсно губиться, але збуджується нервова система, людина не може спати, у роті та горлянці сохне. Ніяких таблеток без лікарського припису не можна вживати тому, що це може викликати дуже поважні і небезпечні ускладнення. Вживати для згуби ваги впроскування розчинів теж є великим ризиком, бо усі ці розчини містять у собі сечогінні середники, призначенням яких є виділювати з організму надлишки рідини (води), якою просякнуті усі тканини і органи. З цими сечогінними ліками треба бути обережними тому, що вони можуть пошкодити ниркам. Без лікарської поради їх вживати не треба.

Д-р В. Я.

Мудрець шукає всього в собі, нерозумний шукає всього в інших.

Конфуцій

РОЗМОВА З ЧИТАЧАМИ

Відкриваємо в нашій журналі куточок "Розмова з читачами". Ми свідомі того, що багато наших читачів, чи то з ділянки громадської, чи виховної, чи мистецької, чи господарської, а то й мовних питань, як також і питань змісту і поміщення матеріалів в першій журналі, мають свої думки й їх треба висловлювати.

Ми дуже вдячні пані Анні Звордецькій з Сангудо, яка надіслала листа до редакції, в якій порушує кілька питань, якого оце поміщуємо та на порушені питання по-старіємося висловити свою думку. Ця наша думка може також бути дискутована читачками у сім відділі:

Хв. Редакція "Промінь":

Маю деякі завваги, або сугестії що до нашого журналу "Промінь". Хоч може це ще завчасу, бо щойно прочитала перше число, однак хочу сказати, що перше до тої частини, що друкується в англійській мові, щоб там замість історії поміщувати деяку важнішу діяльність та досягнення Союзу Українок Канади. Це тому, щоб ті жінки, які не читають по українськи, мали якесь поняття, що робиться в нашій організації, тоді з нами було б легше працювати в товаристві.

Друге: — чи можливо, щоб була сторінка або в журналі, або в "Українському Голосі" для нашого молодого відділу, (молоді, дітей) де вони могли б посилати свої вірші, поеми. Коли ви розгорнете англійський часопис "Фрі Пресс", то побачите цілу сторінку віршів і багато навіть українських дітей беруть участь. Хоч ті вірші не є аж

такі по мистецьки опрацьовані, але для молоді це є нагода вчитися, пробувати своїх сил. З тих віршів повстають пісні, а далі в Канаді повно таких "ковбой сонгс", деякі з них нічого неварті, але молодь їх співає.

Де ж наші молоді поети? Вони повинні мати таку саму нагоду серед нас у своїй мові.

Від себе я сугестую, щоб навіть щотри місяці, чи щопів року давати малі нагороди й відкрити таку сторінку. Я від себе зложу на таке фонди, і думаю, що й інші допоможуть.

Знаю, що зараз цього трудно зробити, однак прошу висловити свою думку в цій справі.

Анна Звордецька

Відповідь

Справа перша:

Ваша заввага до англійської частини журналу правильна. В першій числі треба було з'ясувати справу самого журналу, в другій свято визначних жінок України, про яких наші молоді читачі повинні знати. Третє число — це роковини Шевченка. Маємо на увазі Вашу сугестію на наступні числа журналу.

Друга справа — сторінка для молоді в якій би молодь проявляла себе на полі літературнім. Думка дуже добра і така сторінка знаходиться в "Українському Голосі" віддавна. Діти пишуть листи і присилають свої поезії. А ще краще, коли б ми могли спромогтис на дитячий журнал, щоб діти знали, що той журнал виключно для них. Діти люблять мати щось своє власне і бути за нього відповідальними.

Відділ для дітей

ДИТЯЧА ПРИСЯГА

Ти хлопцем був убогим
І пас сільські ягнята,
І домом твоїм була
Мала селянська хата.
Ти сам бідив ізмалку
І бачив біль довкола,
Неволя й кривда люта —
Це була твоя школа.

Та давню славу й волю
Ти в своїх бачив мріях,
Душа твоя пророча
Зросла в святих надіях.

Ввижалося лицарство,
Козацтво й отамани —
І ти питався Бога:
"Чи ще той час настане?"

А як доріс, то взявся
Ту славу чарувати,
В піснях своїх безсмертних
Минуле закликати.

Не побоявся муки,
Вигнання ні темниці, —
Хотів вернути волю
Прабатьківській землі.

Хоч вороги на тебе
Кайдани накладали,
Ти звав братів і кликав
Щоби до бою встали.

За те ми присягаєм
Усі українські діти,
Що сповнимо, Кобзарю,
Всі твої заповіді.

Ю. Шкурмеляк

КОМАРІ ТА ЖАБИ

Подивися, що за сила
над водою угорі
довгоногих,
довгоносих,
тонкокрилих
комарів!

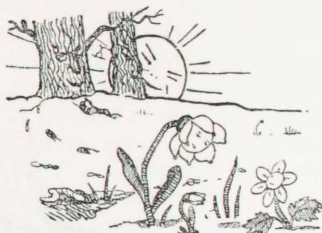
День і ніч співають сміло,
від зорі і до зорі,
довгоносі,
довгоногі,
тонкокрилі
комарі.

Н. Забіла

СОНЕЧКО

Ще на шибках вікон мороз
рисував широколисті льодо-
квіти. Ще на дорозі стояла зо
снігу, з вугляними очима й
кийком в руках біла баба, а
вже сонечко раненько встало
та й говорить до матусі Землі:

— Піду, матусю, та на по-

ля погляну. Мабуть цей пога-
ний Мороз і не думає всту-
патися та мені місце лишати,
щоб я своїх квіток побудив
золотими ключами.

— Не йди ще, синку! — го-
ворить матуся. Мороз старий
дідуган, не послухає твого
дитячого слова. Змерзнеш,
носок посиніє, черевички твої
легкі і одежа також.

— Ні, матусю, — відказує
Сонце. Піду тільки погляну-
ти і вернуся назад.

І вмилося Сонце у воді чист-
тій, причесало русьві кучері,
одягнуло киптерика і шусть
на землю.

Побігло кілька кроків, а
тут . . . холод, зима кругом.
Мороз з вітром дують, нена-
че завзялись на Сонечко вес-
няне, поранкове.

Ходило воно бідне аж
змерзло. Діти з вікон хаток
кликали його погрітись та й
борщику поїсти, але воно від-
повіло:

— Ні, діточки! Ніяково ме-
ні грітись при печі. На те я й

юнак, щоб привикнути до не-
вигод.

Та й побігло стежечкою в
поле.

Шибки вікон як побачили
Сонечко, аж розплакалися:

— Вернися, вернися, — ка-
жуть, — ясне приясне, Сонеч-
ко!

Але воно натягнуло шапчи-
ну і почимчикувало все даль-
ше і далше . . .

І що крок, то з його очей
падали сльози на землю, а з
них виростали перші весняні
квіти підсніжки.

Матуся приголубила сонеч-
ко до себе і сказала: — Так
далі не може бути. Збирай,
сину своїх козаків та й виру-
шай у похід проти ворога. І
Сонечко затрубіло в золоту
сурму аж дзвінкий гомін по-
котився на засніжену землю.

Т. Р.

КНЯЗЬ І ЛИЦАР

Розгнівався за щось один
князь на славного лицаря і
казав кинути його до вязниці.
А лицар переказує князеві:

— Що тобі, князю, дати,
щоб ти звільнив мене з вязни-
ці?

А князь переказав:

— Є на світі усякі коні: вороні, карі, білі, сиві, булані й інші. Але ти приведи мені такого коня, якого ще ніхто не бачив на світі!

— Добре! — переказує увязнений лицар. — Приведу тобі, ясний князю, такого коня, якого нема в світі! Але приведу його не в понеділок, не у вівторок, не в середу, не в четвер, не в п'ятницю, не в суботу і не в неділю. А назначи мені такий день, якого нема в тижні, то приведу тобі в той день такого коня, якого нема не світі.

Сподобалася князеві така відповідь і він сказав:

— Випустіть того лицаря з в'язниці! Шкода, щоб такий розумний сидів у неволі. Нехай помагає мені управляти державою.

І лицаря випустили з в'язниці і він став заступником князя.

(За Б. З.)

М Е Т Е Л И К

Я біжу, біжу по гаю,
я метелика впіймаю.
А метелик не схотів —
геть від мене полетів.

Сів метелик на травичку,
може, думав — не помічу?
Блиснуть крилечка ясні —
зразу видно вдалині.

Сів метелик на листочок —
може, там сховатись хоче?
Блиснуть крилечка рябі —
не сховатися тобі!

Полетів він на лужок,
заховався між квіток.
Я іду, іду, іду, —
метелика не знайду!

Н. Забіла

Олівець-малювець

Взяла Яся олівець-малювець.

Сіла Яся біля столу, розгорнула папірець:

— Треба тут намалювати отаку здорову хату! Вікна. Дах. Димар на нім. З димаря — великий дим!

Ось травичка. Ось доріжка. Ось дитинка. Ручки. Ніжки. Ротик. Носик. Голова. І волосся — як трава!

ком два грибочки, три грибочки, ось чотири, ось і п'ять . . . Вже нема де малювати!

Враз на сонце, як примара, налетіла чорна хмара, чорна-чорна, наче дим . . .

Ось і блискавка! І грім!

І полився з хмари дощик на грибочки, на дубочки, на ялинку, на хатинку, на малесеньку дитинку, на волоссяч-

Ось на небі сяє сонце. Довгі промені ясні . . . А в сторінці під віконцем квітнуть квіти запашні.

У дитинки є спідничка, а на ніжках черевички. Ще їй кошика зроби — піде ляля по гриби.

Ліс такий густий, кошталий, і дерев у нім багато: все ялинки та дуби. Як щітки, стирчать гілки.

А під кожним під дубоч-

ко, на кошик, летється дощик, дощик, дощик, летється швидко, швидко, швидко! . .

І нічого вже не видно!

— Що ж ти, Ясю, наробила? Зачорнила весь папір! І протерла, і продерла, і пробіла аж до дір! . .

Яся каже:

— Ай-ай-я!

Яся каже:

— Це не я! Це такий вже олівець, олівець-малювець.

Наталя Забіла

Українське зорганізоване жіноцтво Саскатуну вітало гостей з далекої Австралії

Пані мгр. Ірина Винницька-Пеленська, брала участь минулого року у Світовому Конгресі Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), що відбувся в Нью-Йорку. В поворотній дорозі до Австралії пані мгр. Пеленська відвідала більші українські зібрання в Канаді, а також 23-го січня ц. р., загостила до Саскатуну.

В суботу в день приїзду шановна гостя була на спільній Свят-вечері в залі УНО, яку приготували членки ОУК. Під час вечери пані мгр. Пеленська склала привіт від Виховного Реферату СФУЖО, і Союзу Українок Австралії, та розказала спомина про три Різдва, а це пережиті останні свята ще у рідному краю, перше Різдвяні свята гості в Австралії і Різдвяні свята пережиті в цьому році в Канаді. Теж того вечора передала привіт жіноцтву Саскачевану в рямцях радіопередачі УНО.

В неділю 24 ц. м. пані мгр. Пеленська взяла участь в Богослуженні в катедральному храмі св. Юрія, а вечером відбулася зустріч в залі УНО з громадянством Саскатуну.

Вечером зустрічі проводила голова місцевого жіночого відділу КУК пані І. Романів. Вона вітала шановну гостю від імені прийвних та всього зорганізованого жіноцтва в Саскатуні, а це: від Союзу Українок Канади, Організації Українок Канади, Ліги Українських Католицьких Жінок і від Ж. В. Ліги Визволення України. Того вечора пані мгр. Пеленська виголосила доповідь на тему СФЖУО і міжнародні жіночі організації, та наші зв'язки з ними. Глибоко обдуману доповідь, виголо-

шену прекрасною українською мовою прийвні вислухали з великим зацікавленням і увагою. Після доповіді слідувала дискусія. На закінчення зустрічі, членки організацій вгощували прийвних кавою та домашнім печивом. Прийвних на зустрічі було 150 осіб.

В понеділок шановна гостя склала привіт Кир Андрееві Єпископові Саскатуну. Відвідала університетську бібліотеку, а зокрема український відділ. Тут зустріла нашу гостю мила несподіванка п. мгр. Д. Сокульський завідуючий бібліотекою предложив шановній гості працю — рукопис її покійного мужа д-р Є. Ю. Пеленського, відомого українського літературознавця й критика. Загостила пані мгр. Пеленська також і до інституту ім. А. Шептицького, де оглянула Єпархіяльний Музей Ліги Українських Католицьких Жінок Саскачевану. Вечером гостили шановну гостю в залі "Просвіти" членки місцевого відділу ЛУКЖ.

У вівторок 26-го ц. м. гостили паню мгр. І. Пеленську, членки Союзу Українок Канади. Пані Пеленська була на прийнятті в домі панства Ско-робагач, а теж оглянула музей Союзу Українок Канади, що славиться своїми цінними і багатими збірками.

Того дня в год. 7 вечора, відбулася ще окрема зустріч з гостею з далекої Австралії з членками управ всіх жіночих організацій в Саскатуні, в ресторані "Голфс". Перед зустріччю репортер Саскатунської англомовної преси "Стар Фінікс", перевела з панею мгр. Пеленською інтерв'ю.

До спільного бенкету засі-

ли прийвні пані, провівши вперше молитву. Під час бенкету панував дуже милий, сердечний настрій родинний настрій, тоді господиня зустрічі пані І. Романів — голова КУК, проголосила, що того вечора офіційної доповіді не буде. По вечері попросила прийвних до спільної фото-знімки, а після того відкрила товариську гутірку. Дискусії проходили дуже цікаво, в них заторкнуто такі теми: можливості зорганізування молодшого жіноцтва, Виховні Семинарі, що їх підготовляє Виховна Референтура СФУЖО для матерів, українська мова в наших домах та в наших організаціях. При тому шановна гостя поділилася з прийвними своїми враженнями з поїздки по Америці і Канаді.

Під кінець цієї милої зустрічі, на прохання прийвних пані мгр. Пеленська відчитала написану вже в часі побуту в Канаді новелю під наголовком "Народження життя", яку прийвні вислухали з великим зворушенням, нагороджуючи дорогу гостю письменницею довгими сердечними оплесками.

Прощаючи в імені прийвних та всього зорганізованого жіноцтва в Саскатуні, голова місцевого Жіночого відділу КУК, пані І. Романів, вручила шановній гості дарунок на спомина про Саскатун, а всі прийвні відспівали "Многая літа", бажаючи дорогій гості пані мгр. І. Винницькій-Пеленській щасливо повернутися до Австралії та з успіхом продовжувати працю в ділянці виховній, організаційній, а також перш всього у письменницькій праці.

А. М. Баран

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Журнал "Промінь", як змістом, так і формою є дуже гарний, як дійсний промінь. Я особисто була зворушена до сліз, прочитавши в першій числі першу і другу статтю про видатне жіноцтво і зворушилась до сліз . . . Честь нашим провідницям!

Хоч і далеко від рідної України, хоч приходилось боротись, працювати за кожний ступінь поступу, однак плили ми на своїх хвилях і виплили на чисті води — ми діждались свого журналу.

Утираючи сльозу зворушення, з глибокою щирістю сказала я в думці: Щастя, Боже!

Хай наш "Промінь" буде прожектором у Європу. Там, — далеко, де наші рідні по національності голодні такого рідного, такого теплого, такого блискучого і широго "Проміння", де кожне слово закарбовується в душі, і в серці та лишається незабутнім. Хай же світить наш "Промінь" аж до перемоги! Вітаю появу нашого журналу. Ідіть сміло вперед! Маєте силу і хай ця сила завжди буде з Вами.

Ольга Ситник,
Гемилтон, Онт.

На загал — журнал зробив на всіх нас дуже миле враження своїм багатим змістом. Це перше Різдвяне число, загостило до наших хат якраз на самі Свята і принесло багато радості та втіхи. Цеж-бо сповнилася давня мрія всіх нас — побачити свій власний жіночий журнал. Радіємо з цього приводу й бажаємо якнайкращих успіхів на будуче. Мило вражають статті, які стоять на високому літературному рівні.

Л. Слюзар, Монреал, Кве.

Ще від того дня, коли отримала перше число журналу "Промінь", мала велике бажання зложити щирі gratulacii і побажання від Комітету Українок Канади, відділу у Форт Вілліам, Онт. і від себе, що й роблю тепер. Складаю gratulacii центральній управі Союзу Українок Канади і всім тим, що причинилися до видання такого цінного журналу. Цей журнал у великій мірі збагатив видання для українського жіноцтва не лише в Канаді, але й на інших континентах. Хай же цей рік буде пам'ятним цією історичною для українського жіноцтва подією і хай Бог благос-

ловить цю працю.

Єлисавета Шелепук, голова
КУК (жіночого) у Форт
Вілліам, Онтеріо.

Всі наші членки, які набули для себе "Промінь", наш журнал, вдійсности дуже радо його повітали і нетерпеливо очікують наступного числа.

Василина Білик, секр. відділу
Союзу в Норт Бетлфорд.

Наші пані дуже зацікавлені першим числом журналу. Можу сказати, що майже кожного дня дістаю передплати і маю надію, що в Едмонтоні буде можливо зібрати велике число.

Прошу прийміть мої сердечні gratulacii за Ваше велике досягнення у виданні "Промінь".

Є. Верхомин, референтка
журналу в Едмонтоні

І так остаточно народився наш журнал "Промінь". Чудовий! Всі членки такі задоволені. Кажуть, що справді є що читати. Лише шкода, що нашої сторінки в "Українськiм Голосі" більше немає.

Анна Токарик,
Гемилтон, Онт.

Молоде Братство Св. Івана в Едмонтоні

ЩИРО Й ЗАХОПЛЮЮЧЕ ВІТАЄ ПОЯВУ ЖУРНАЛУ "ПРОМІНЬ" ТА БАЖАЄ РЕДАКЦІЙНІ КОЛЕГІ ВСЕБІЧНИХ УСПІХІВ У ВИДАВНИЧІЙ ПРАЦІ. МИ ЗНАЄМО, ЩО ВАША ПРАЦЯ НЕ БУДЕ ЛЕГКОЮ. АЛЕ МИ ВІРИМО, ЩО РОЗПОЧАТЕ ВАМИ ДІЛО БУДЕ ЖИВО РОСТИ Й РОЗВИВАТИСЯ, КОЛИ ВОНО СТОЇТЬ ЛИЦЕМ: ДО БОГА І НАШОГО НАРОДУ!

ЩАСТИ ВАМ, БОЖЕ!

За УПРАВУ МОЛОДОГО БРАТСТВА СВ. ІВАНА В ЕДМОНТОНІ:

Димитрій Василь — голова

Петруня Цвікілевич — секретарка.

Українське Народне Мистецтво

Оригінально вишита подушка

Подаємо проєкт на подушку, що її можна в скорому часі виконати.

Вузкий яворівський взір гарно приміненний по новому: смуги вишивки перехреснюються. Оригінальний взір виконаний яворівськими стібами в красках — червоній, жовтій, чорній і зеленій.

Ця подушка дістала першу нагороду в контексті вишивок Союзу Українок Канади 1958

Щиро вітаю появу нашого журналу "Промінь". Журнал є дуже цікавий, як змістом, формою та матеріалами, і як такий, напевно знайде широке зацікавлення серед українського жіноцтва на американському континенті.

Леона Яворська,
Монтреал, Кве.

Для мене журнал "Промінь" є дуже цікавий. Ми, Провін. Екзекутива Союзу Українок в Бритиш Колумбії радіємо разом з Вами, що вже дочекалися мати свій власний журнал.

Марія Полоніч
Ванкувер, Б. К.

Чому людині хочеться бути багатю? Чому їй потрібна виставність, гарні убрання, прекрасні світлиці, можливість вступу на публичні місця, забави? Всього того хочеться їй лише через брак духового життя. Дайте тій людині внутрішнє духове життя, а того всього їй не буде потрібно.

Емерсон

року. Вишивала її пані Т. Тивонюк з Смокі Лейк, Алта. Подвійне розміщення вишивки додається на покриття альбому, книжок або серветки.

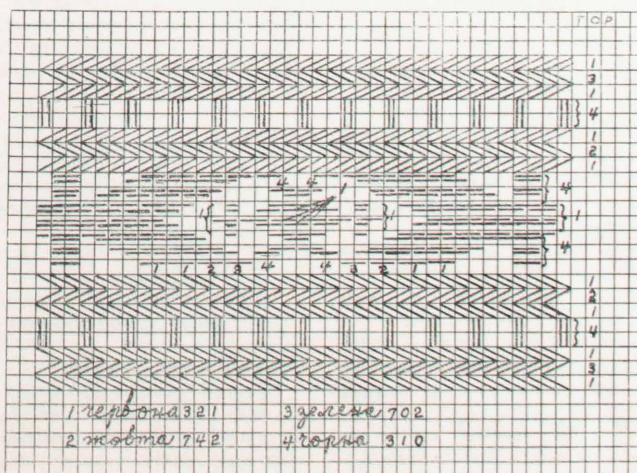
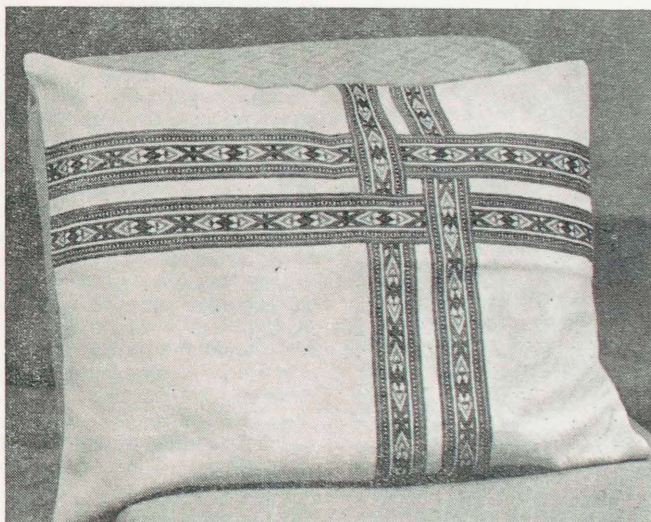
Взір взятий з книжки — "Ukrainian Embroidery Designs and Stitches" виданої Союзом

Українок Канади, в якій також подається спосіб виконання яворівських стібів.

До вишивання вживати нитки марки D. M. C.

1. червона 321, 2. жовта 742, 3. зелена 702, 4. чорна 310.

Комітет Мистецтва і Музею Союзу в Саскатуні.

Для наших господинь

ПРИПИСИ

У цім числі подаємо кілька приписів з картоплі (бараболі), яку можна приготувати в багато відмінних способах. Ці приписи взяті з куховарської книжки „Українські страви“ де на вступі подаємо значіння самої картоплі в щоденній страві. Деякі приписи дають головну страву, залежить з чим картопля приготовлена.

КАРТОПЛЯ

Картопля є цінним харчовим продуктом. У свіжих бульбах містяться в середньому 18% крохмалю, близько 2% білкових речовин, 1,5% цукру, більше 1% мінеральних речовин (особливо заліза і фосфору) і вітаміни B1, B2, C і PP. Дослідженнями останніх років встановлено, що картопля є основним харчовим джерелом антицингового вітаміну C, а також містить повноцінні білки.

У позеленілих картоплях і паростках нагромаджується отруйна речовина-соланія, вживання якого в підвищених дозах викликає легке отруєння (дряпання в горлі, нудоту, біль голови). Тому частково позеленілу картоплю слід варити тільки добре її обчистивши.

КАРТОПЛЯНА ЗАПІКАНКА З М'ЯСОМ

На 2 фунти картоплі
½ ф. мяса
1 ст. ложку товщу
1 яйце
1½ цибулі
1 ст. ложку сухарів (кришок)
1 ст. ложку масла для поливання
Сіль і перець до смаку
Картоплю обчистити, зварити, протерти крізь ситко і заправити сирим яйцем.

Мясо промити, віддалити кістки як є, нарізати кубиками, тушкувати до готовності, змолоти на млинку і заправити злегка підсмаженою цибулею, меленим перцем і сіллю.

Половину приготовленої картоплі виложити рівним шаром у змащену товщом каструлю. Зверху картоплі виложити заправлену масу з мяса, а потім решту картоплі виложити на верхній шар, вирівняти поверхню, змастити яйцем, посипати

тертими сухарцями і запікати в духовні.

При подачі на стіл, запіканку нарізувати порціями, розкласти на тарілки і поливати розтопленим маслом.

КАРТОПЛЯНИ ЗАВИВАНЦІ З РІЗНОЮ НАЧИНКОЮ

На 2 ф. картоплі
1 яйце
3 чайні ложечки картопляного крохмалю
1 ст. ложку тертих кришок
1 ст. ложку товщу
1 ст. ложку сметани
Соли до смаку

Картоплю почистити, зварити, процідити крізь ситко, додати картопляний крохмаль, сирі яйця, сіль і все разом добре вимішати.

Приготовлену картопляну масу виложити вздовж смугою на вогкий рушник, на картоплю виложити начинку, згорнути рулетом і виложити у змащену товщом бляху швом донизу. Поверхню завиванця змастити сметаною, посипати сухарями і запікати.

Завиванець нарізувати порціями і при подачі на стіл полити сметаною.

НАЧИНКА З М'ЯСА

½ ф. мяса
1 цибуля
1 ст. ложка товщу
Перець і сіль до смаку
Мясо промити, кістки як є віддалити, порізати кубиками, тушкувати до готовності, змолоти на млинку і заправити дрібно посіченою і легко підсмаженою цибулею і перцем.

НАЧИНКА З ГРИБІВ

1¼ унції сушених грибів (можна вживати консервованих в пропорції до зварених грибів)

1½ цибуля
1 ст. ложка товщу
½ склянки мелених сухарців
1 ст. ложка дрібно нарізаної зелені петрушки

Перець і сіль до смаку
Промити сушені гриби варити до готовності, дрібно посікти, заправити січеною, злегка присмаженою цибулею, додати сухарі, перець, сіль дрібно нарізану зелень петрушки і все добре вимішати.

НАЧИНКА З СИРУ

1 горняк свіжого сиру
1 яйце
1 ст. ложку цукру
Соли до смаку
Сир розтерти і добре вимішати з сирим яйцем і цукром.

КАПУСТА З НАЧИНКОЮ З М'ЯСА І РИЖУ

На 1 головку капусти (1½ фунта)
1 ф. мяса
2 ст. ложки рижу
1 склянку сметани
1 ст. ложку масла
1 цибулю
Соли до смаку
З обчищеної і промитої білої капусти вирізати качан так, щоб головка залишилася цілою. Підготовлену капусту виложити в киплячу посолену воду і варити до напівготовності, виложити на друшляк, щоб вода стекла.

Промите і відокремлене від кісток мясо змолоти на машинці, додати зварений риж, підсмажену січену цибулю, перець, сіль до смаку і все добре вимішати.

У відвареній головці розеднувати великі листки і поміж ними накладати м'ясний фарш. Потім листки стиснути так, щоб головка мала вигляд цілої. Нафаршировану головку виложити в каструлю, полити зверху розігритим маслом і засунути в піч підрум'янитися до золотистого кольору. Потім капусту зверху залити сметаною, покрити і тушкувати до готовності.

Готову капусту нарізувати порціями і при подаванні на стіл полити сметаною в якій вона тушкувалася.

ТРУБКИ З СМЕТАНОЮ

На ½ склянки муки дати 3 яйця, ¾ склянки цукру, 1 склянку густої солодкої сметанки, або крему, ½ склянки суніць, або полуниць, 1 ст. ложку масла.

Яйця розтерти з цукром, додавати невеличкими порціями муку аж поки маса не стане білою і рівною. Приготовлену масу виляти на вимашену товщом бляху, так, щоб шар тіста був тонкий. Товстий шар утруднює згортання трубки.

Бляху з тістом засунути до середньої-гарячої кухні на 2-3 хвилини, потім виийняти і гаряче тісто

ПАМ'ЯТІ МАРТИ БАЄР

Дня 12-го грудня 1959 року померла по довшій недужі в лічниці „Вікторія” в Принц Алберт, Саск. Марта Баєр. Покійна народилася 20-го лютого 1883 року в селі Веречанка, повіт заставна, на Буковині. Оставши сиротою на десятому році свого життя, мусіла переживати багато невдач та прикрої долі. В 1900 році молода Марта вийшла заміж за Дмитра Баєра, який виїхав до Канади в 1905 році, щоб для своєї родини здобути кращу будуччину. Шойно в 1909 році молоде подружжя з дитиною Іваном виїхали в друге до Канади і прибули до місцевості Вакав в Саскачевані. На новому місці побуту почали молоді Баєрі свою працю, займаючись фермерством. Покійна Марта відзначалася дуже спокійною, культурною вдачею. Мала спокійний, зрівноважений спосіб мови, яким звертала увагу свого співбесідника. Покійна Марта це людина з високими християнськими чеснотами, це дружина, мати, господиня і жінка, яка зміла знайти в різних обставинах життя, віддаючи кожний справді належне значення. Любила квіти і плакала їх на своєму великому городі біля хати. Приносила кожний раз квіти у церкву, для прикраси Божого Дому, і квітами обдаровувала всіх людей. Покійна любила своєю щирою душею і дітей і будучи вже недужою, залюбки розмовляла навіть з чужими дітьми. Була мило баченою особою в церкві, в Народному Домі, в жіночому товаристві, де всі віддавали Покійній належну і заслужену пошану. Покійна, оставши сиротою, не мала змоги ходити в школу, але маючи душевний порив до мистецтва і краси, своїми власними силами зуміла вже в Канаді навчитися читати і писати по українськи, щоб

порізати на квадратики, як для вареників, і згортати їх у трубки з допомогою бляшаної трубки (що операцію треба робити швидко, щоб тісто не прохолонуло). Потім трубки знову ставити в кухню на 1 хв.

Після охолодження трубки поповняти збитими — сметаною, або кремом, а верх прикрасити сунцями, чи подунцями, або ягодами з конфітур без сиропу.

відкрити собі браму до тих безмежних скарбів, які дає добра часопись і гарна книжка. Дятого залюбки перчитувала уважно „Вістник” і „Український Голос” і багато книжок. Покійна совісно виповнювала свої християнські обов'язки буваючи кожний раз в церкві на Богослуженнях. Ніколи не оскорбила нікого своєю мовою і всім людям бажала добра і щастя. Своім життям дала приміри і іншим людям як треба і поводитися в церкві, в домі, і поза домом, щоб почуватися радісною і цю радість вносити в інших. По твердженні місцевих лікарів Покійна прожила около 15 років зі сильною ошкодженою серцем, що представляє рідкий випадок в житті людини. Зі своїм чоловіком Дмитром прожила 59 років в подружжю. Покійна Марта, будучи побожною людиною, пожертвувала на місцеву церкву в Принц Алберт понад 350 доларів готівкою, а крім того пожертвувала одне велике вікно до церкви на суму 150 доларів, одну лавку до церкви на суму 87 доларів, одну чашу за 70 доларів, три трийці — свічники на суму 60 доларів, готівкою 25 доларів на павук, і 25 доларів на іконостас та кивот і процесійний хрест до церкви у Вакав.

Дня 15-го грудня відбувся похорон Покійної Марти Баєр зі Заупокійною Св. Літургією. У похороні взяла участь уся родина Баєрів та багато парафіян з Принц Алберт і з околиці Вакав, де Покійна мешкала через довгі роки. Покійна Марта оставила вдівцем свого чоловіка Дмитра, найстаршого сина Івана Баєра одруженого з Докією з дому Хомин, замешканих в Саскатуні, доньку Марію Гаук, заміжно за Василем, замешканих у Принц Алберт і їхніми дітьми: адвокатом Орестом і д-ром Ігором у Едмонтоні і учительку Славу в Мелфорт, доньку Катерину заміжно за Петром Ковалем, замешканими в Саскатуні, доньку Олександру заміжно за Германом Порет, замешканими в Арізоні, доньку Анну заміжно за Василем Печерським, замешканими в Вакав, рідного брата Івана Луцюка в Вакав, і дев'ять внуків і одного правнука.

В понеділок 25-го січня 1960 року була відслужена Заупокійна Служба Божя за спокій душі с. п. Марти Баєр, а відтак був заупокійний обід в залі під місцевою цер-

С. п. Марта Баєр

ковою, на який прибула родина Покійної, парафіяни з Принц Алберт і з Вакав. Похорон відслужив о. Прот. Михайло Фляк, звернувши в свій проповіді увагу вірних на гарні прикмети характеру Покійної Марти через які Покійна ще за свого життя тішилася такою пошаною і честью серед тих з якими жила. Складаючи щиро-християнське спасіння іменем родини Баєрів-Гауків для всіх учасників похорону, які чимнебудь причинилися до звеличення сумного обряду, молимо Всемилостивого Господа, щоб подав Покійній Марті вічний мир у Своєму Царстві.

Прот. Михайло Фляк

Співчуття до звірят так тісно зв'язане з добротою характеру людини, що можна без помилки твердити, що хто обходить зле зі звірятами, не може бути доброю людиною.

Шопенгавер

Коли б я навіть помилюся, думаючи, що душа безсмертна, то я був би дуже щасливим і вдоволеним з моєї помилки. І доки я живу, жодна людина не зможе відняти в мене тої віри.

Ціцуро

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ФОРТ ВІЛЛІАМ, ОНТ.

Відділ Доньки України

Протягом року відбулося 10 місячних зборів і 6 засідань заряду й програмового комітету, два освітніх вечери й два розвагові. Членкині дарували 2 різдвяні кошики хворим членкиням. Ходили колядувати на добродійну ціль. Дали грошевий дарунок для Рідної Школи.

Роковини Лесі Українки відсвяткувало наше товариство окремою вечірною з рецитацією її творів, короткі реферати про сл. п. О. Басараб, Олену Телігу та про українських жінок героїнь мучениць. 250-літні роковини гетьмана І. Мазепи відбули освітнім вечором і відчитано реферат. Відбувся 2-тижневий курс писання писанок для дітей рідної школи. В святі Матері помогло наше товариство рефератом.

Улаштовано „вист драйв“ а літом одні збори на близькій фармі. Улаштували: випродаж печива, весняний базар з писанками, випродаж уживаного одіння і осінній чай, вистава української книжки, вишивок, різьби й кераміки а також виставою образів, творами рук наших членкинь малярок-мисткинь.

Деякі членкині взяли участь в 6-тому Конгресі КУК в Вінніпегу. Наш відділ є членом льокального відділу КУК і помагає у всіх його підприємствах.

Наш відділ є членом Жіночої Ради, бере участь в засіданнях й підприємствах. Також беруть наші представниці участь в засіданнях і підприємствах: Вікторіан Ордер оф Норсес, Кенсер Сосаєті, Чилдренс анд Сосаєті і Кан. Лейквуд Екзебишен. Передплачує два числа „Українського Голосу“ для вжитку шпиталів, та журнал „Наше Життя“ для вжитку членкинь. Вислано пожертви на Колегію св. Андрея в Вінніпегу, на фонд О. Петлюри, на жіночий журнал, на пам'ятник Т. Шевченка.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталося	\$47.22
Приходи в 1959 р.	389.24
Розходи в 1959 р.	318.13
В касі осталося	71.21

Річні збори відбулись 4-го грудня на яких також надано почесне членство пані Наталі Вацк за її заслуги для т-ва.

Заряд товариства на 1960 рік: Уст. гол. П. Є. Шелепюк. К. Пахолків — голова, А. Стасів — заст. голови, О. Ковальчук — секр., М. Гарасимчук — касієрка. Контрольна комісія: Р. Андрус, М. Пресунька, М. Дутка.

Програмовий комітет: Р. Андрус, Йосипа Сурмай, Глорія Голд, Мар. Парубій, Ольга Михайлишин і М. Олійник і М. Манчур. Культурно освітній комітет: Ол. Венгер, А. Стасів. Народньо-мистецький: М. Дудка, Ол. Венгер, М. Гарасимчук. Добродійний і хворих: О. Михайлишин, О. Ковальчук.

Представниці до Ж. КУК: Ол. Венгер, Є. Шелепюк. Представниці до Жіночої Ради: Р. Андрус, М. Дудка.

К. Пахолків, голова
О. Ковальчук, секр.

БРЕНТФОРД, ОНТ.

Відділ ім. Л. Українки

Діяльність т-ва: в протягу року відбулось місячних зборів, 6 засідань заряду, 5 сходин, 5 вечорків, 4 обіди, 2 вечери — пущення й Йорданська свята вечера, перекуски, 3 випродажі домашнього печива, академії — Л. Українки, Т. Шевченка і О. Кобилянської. Свято День Матері, 10-ліття нашого відділу. Улаштовано 2 бінго, 1 розігравка. Членкині приготували дві весільних вечері, також замовили дві Панахиди — одна на 10-ліття відділу, друга з приводу смерті О. Петлюри. Для дітей по Великодній сповіді приготовлено теплу перекуску.

Т-во належить до Жіночої Ради, в якій заступ. голови є М. Іванець, предст. відділу є пані Бурдейна. Відбулась виставка вишивок і писанок в т-ві при Юнайтед Чорч де пані М. Іванець мала доповідь на тему Великодніх традицій. Т-во взяло участь в інтернац. вечері в УМСА і дарувало страви. Вислало делегатку на з'їзди окружні і провінціальні. Дітям на свято Миколая т-во приготувало подарунки. Членкині брали участь в збірках: на Марч оф Даймс, Сен-Сендей, недугу рака, UWCEF, Камюніті Чест. Т-во придбало покривала на великий і малий престолі, докуплено начиння до кухні. Комітет хворих виконував свою працю під час року і в спеціальні свята в шпиталях та санаторії.

Річні збори відбулись 11 грудня в залі православної громади.

Д. Бурдейна, голова
М. Іванець, секр.

КАДВОРТ, САСК.

Відділ ім. Кн. Ольги

Діяльність т-ва: за рік відбулось 10 м. зборів. Заходами т-ва приготовлено три обіди, один базар і вечеря під час базару, обід під час з'їзду Інституту, один обід і одну перекуску з приводу похорону, три випродажі — печива і писанок, печива і фартушок, печива і ручних робіт, одне біго. Через чотири місяці платили і членкині помагали у клініці здоров'я.

До місцевої церкви т-во купило речей на \$401.88. Жертвувало на Червоний Хрест, на недугу рака, на журнал, на стипендійний фонд, сповнило свій бюджет до централі.

Т-во дало 5 штук українських вишивок на виставу у Принс Алберт „ексебишн“ й одержало 1-шу нагороду. Вислало 10-тьом членкиням квіти до шпиталю та один прощальний дарунок.

У касі з 1958 р. осталося \$1,086.18
Приходи в 1959 р. 838.23
Розходи в 1959 р. 668.48
В касі осталося 1,245.93

Річні збори т-ва відбулись в домі пані К. Гутник 13 грудня, 1959 р.

Заряд т-ва на 1960 р. — пані: Анна Трішук — голова, Марія Сопотик — заст. голови, Софія Котелко — секр., Марія Табашнюк — заст. секр., Юстина Кіндрачук — касієрка. Контрольна комісія — Агата Трішук, Катерина Гутник, Марія Сопотик. Господині — Марія Табашнюк, Анна Василик, Франка Бискал і Катерина Гутник. До церкви господина — Агата Трішук.

Анна Трішук, голова
Софія Котелко, секр.

ВІЛІНГДОН, АЛТА.

Відділ ім. Наталії Кобринської

Відбулося 11-ть місячних зборів, чотири засідання заряду та річні збори. Всі об'єкції були читані, продискутовані, а вказівки з них, виконані в міру можливості. Товариство опікується рідною та недільною школами, а також молодшим відділом СУМК. На свято св. Миколая членкині улаштували „вечерок“ та роздачу дарунків для дітей рідної та недільної школи. Хо-

дили колядувати з чого прихід подарували на церковні потреби. Цього року академію на честь поета Т. Г. Шевченка влаштували, спільно з відділом ім. Лесі Українки в Ендрю. Відсвяткували роковини Лесі Українки. Шкільний комітет разом з учителями підготували дитячий концерт на свято „День Матері“.

Товариство дбає про прикрасу та чистоту Божого Храму. При товаристві є старші сестриці, які допомагають під час Богослуження. Відслужено Богослуження за ініціативою Т-ва за членкинь, які відійшли у вічність, Соборну Службу Божу, та на День Подяки. Приготували обіди на такі okazji: храмове свято, окружний з'їзд ТУС, та на День Подяки. Відділ придбав дещо з начиння до кухні. Улаштували перекуску для дітей по сповіді у Великодній Піст. Розпродали квитки прислані провінційною екзекутивою. Товариство улаштувало розіграшку, дохід з якої, в сумі 50-ть доларів, призначено на видання нашого журналу. Мали буфет під час „бінго“, що влаштував церковний заряд. Практикували читання коротеньких рефератів. Перепродали збірку на Інститут Сліпих. Шкільний комітет разом з зарядом т-ва, улаштували пікнік для дітей рід. та нед. школи. Улаштували два чайних вечорки для членок відвідувачих в інші місцевості. Зорганізували розіграшку подарованих панєю М. Шевчук, речей на церковну ціль, розпродавши квитки. Вислали делегаток на окружний з'їзд Союзу Українок до Ту Гилд та провінційний з'їзд до Едмонтону. Підготували та улаштували осінній церковний базар. Доповнили деякі необхідні речі до парафіяльної резиденції, купило килим, Всеч. о. С. Столярчук переводить лекції на релігійні теми, що дає нам багато користи і допомагає розв'язувати деякі мало зрозумілі питання. За минулий рік, до нашого т-ва приступило 5-ть нових членкинь. Наш відділ співпрацює з церковним зарядом та місцевим парохом. Річні збори нашого відділу відбулися 8-го грудня, в домі пані Евдокії Іваняк.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталося в касі \$910.01
Приходи в 1959 р. 1,518.12
Розходи в 1959 р. 1,788.52
В касі осталося 639.61
В товаристві є 37 членок.

Жертви: На церкву \$824.24, на Народний Дім \$107.50, на журнал 50 дол., інше 83 дол.

Заряд на 1960 рік: Голова Л. Федюк, заст. голови В. Івоняк, секр. С. Столярчук, касієрка Н. Ткачук, контрольна комісія В. Лазарук, М. Бабюк, А. Бабюк.

Л. Федюк, голова.

С. Столярчук, секретарка.

ІНСІНГЕР, САСК.

Відділ ім. Л. Українки

Діяльність: за минулий 1959 рік жіноче товариство улаштувало один базар. Під час Зелених Свят, по Службі Божій приготували членки спільний обід. Устроїли 4 рази випродаж домашнього печива, випродаж фартушків та срібний чай. У вересні відсвятковано було День Подяки і членкині приготували перекуску. За рік відбулось 10 місячних зборів. Комітет відвідує хворих по шпиталях, а т-во купує маленькі подарунки хворим. Наше жіноче товариство щиро працює при церкві.

Жертви: на місцеву церкву \$175.00, на Народний Дім 20 дол., на Фонд Фундації 10 дол., на Інститут П. Могилі 50 дол.

Фінансовий звіт:

Осталося з 1958 р. \$214.09
Приходи в 1959 р. 429.14
Розходи в 1959 р. 227.75
В касі осталося 298.17

Ольга Копан, голова

Бела Козак, секретарка

ОВКБІРН, МАН.

Відділ ім. Л. Українки

Наше жіноче товариство складається з 31 членкинь. За минулий рік відбулось 9 місячних зборів. Т-во опікувалось українською школою, в якій учила добр. Куліш. В недільній школі учили п. М. Халатурник і п. Ковальчук. Т-во улаштувало свята: Лесі Українки, Т. Шевченка, День Матері, День Подяки, Свято Книжки, свято 1-го Листопада свяго Миколая. Членкині вітали представницю централі Союзу Українок Канади з Едмонтону, пані Пауш, яка відвідала відділ з відчитом.

Приготувало т-во Йорданську святую вечерю, спільне свячене, храмовий обід і спільну вечерю для Народного Дому. Устроїло маленький базар і два бінго. Членкині вишивали серветки, що їх продавали

на випродажі ручних робіт. Визначили речі для муніципального музею в Шол Лейк на ювілей 75-ліття. Відбувся окружний з'їзд Союзу Українок Канади. Т-во жертвувало: на Народний Дім 220 дол., на парафіяльну хату \$46.96, для шпиталю у Шол Лейк 15 дол., на журнал „Промінь“ 5 дол. і 5 дол. на семінар.

Фінансовий звіт.

З 1958 р. осталося \$146.63
Приходи в 1959 р. 475.18
Розходи в 1959 р. 534.39
Осталося в касі 87.22

Річні збори т-ва відбулися в Українським Народнім Домі 5 лист. 1959 р. Заряд т-ва на 1960 р. — пані: Анастасія Грицак — голова, Марія Коваль — заст. голови, Гіня Матієшин — рек. секр. Марія Польова — касієрка. Контрольна комісія — Текля Цигульська, Василька Слонь і Каська Туткалюк. Господині — Анна Матієшин і Анна Ковальчук. Комітет хворих — Катря Лукашук, Галина Грицак, Анна Івашко і Франка Бойчук.

Анастасія Грицак, голова

Гіня Матієшин, секр.

ШІГО, САСК.

Відділ ім. О. Кобилянської

Жіноче товариство ім. Ольги Кобилянської в Шіго, Саск. у минулому році відбуло 7 місячних зборів. Товариство виповнило свій бюджет до централі на 1959 рік. Жертвувало 5 дол. на організаційний фонд, 5 дол. на редакційний фонд, 5 дол. на фонд Ольги Петлюри, 5 дол. на Червоний Хрест, 5 дол. на недугу рака, а \$55.33 на фонд журналу.

Товариство відбуло цього року один обід, один базар, і улаштувало два бінго.

Членкині товариства брали участь у концерті на День Матері. Тут обдарували найстаршу маму гарними квітами, як також дітей, які брали участь у концерті трахували солодощами.

Товариство мало велику честь обдарувати подарунками двох членкинь, які святкували 25 літній ювілей подружжя.

Товариство також купувало вінки для померлих чоловіків або дітей членкинь, а для членкинь, котрі були хворі відсилали квіти до шпиталю.

Агафія Клевчук, голова

Катерина Рудей, секретарка

МЕДОВ, ЛЕЙК, САСК.

Відділ ім. О. Теліги

Рік 1959-тий був важкий для нашого товариства, бо воно того року вписалося до Союзу Українок Канади як відділ.

Через рік відбулося дев'ять звичайних зборів і організаційні збори.

Відбували продажі Великоднього печива і вишивок, подавали обід або перекуску по Службі Божій. Осінню порою відбулися випродажі домашнього печива і базарових речей. Членкині також помагали з колядами.

Товариство опікується рідною школою, яку провадить пан І. В. Іванишин, і у травні відбувся дитячий концерт. Членкині також розіграли простирало і пошивки під час заваби того вечора.

На зборах були читані обіжники і матеріали надіслані від централі. Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталося	\$945.35
Приходи в 1959 р.	950.39
Розходи в 1959 р.	1,044.61
В касі осталося	851.13

Жертвували: на Церкву — \$808.48, на Інститут ім. П. Могили, \$25.00, на журнал „Промінь” — \$3.00.

Я. Паланчук, голова
Н. Іванишин, секр.

ГЕФОРД, САСК.

Відділ ім. О. Басарабові

Діяльність: наше товариство присвячує велику увагу недільній школі, в якій вчить добр. Рибалка і пані Оля Андрушак. Перед Великоднем членкині улаштували чай, випродаж печива і писанок. Вислали кошук свяченого до шпиталю для хворих. Вислали делегатку на окружний з'їзд Союзу до Геффорд, обід для окруж. з'їзду СУМК у Геффорд і всяка поміч. Товариство спільно з церковним зарядом вложило підлогу в залі під церквою. Членкині помагють льокальному шпиталеві, беруть шиття додому. Взяли ми участь у приготуванню національних свят разом з КУК. свято 1-го Листопада, роковини Т. Шевченка. Осінній базар устроїли разом з церковною громадою. Жертви т-ва на журнал „Промінь”, Інститут П. Могили, на КУК. Червоний Хрест, стипендійний фонд, орган. фонд.

Зимовими вечорами членкині сходилися на вечірки вишивання і плетіння кошуків де пані О. Андрушак, М. Гавриш, Е. Щербань давали лекції. За рік відбулось 9 міся-

чних зборів. Членкині приготували 5 звичайних обідів.

Фінансовий звіт:

З 1958 р. осталося	\$797.79
Приходи в 1959 р.	1,580.71
Розходи в 1959 р.	1,293.95
Осталося в касі	1,084.55

Заряд товариства на 1960 рік — пані: Параска Барабаш — голова, Анна Яківчук — заст. голови, Марія Калін — секретарка, Михайлина Симчич — заст. секретарки, Олеся Михайлюк — касієрка.

Контрольна комісія: Оля Андрушак, добр. Рибалка і пані Ліда Ланська. Господині — Д. Білик, А. Лозовчук, Т. Палагіцка, П. Котелко, і М. Карплюк.

Параска Барабаш, голова
Михайлина Симчич, секретарка

РІДЖАЙНА, САСК.

Відділ Доньки України

Діяльність т-ва: за минулий рік відбулось 10 місячних зборів На початку року т-во устроїло Шедрий Вечір і Великодне спільне свячене. Членкині причинилися до праці в ідальні на „ексебишон гравндс” в користь церковної громади і приготували весняний чай та осінню вечерю.

Товариство улаштувало роковини Лесі Українки і Свято Книжки; прихід з обох свят пішов на журнал „Промінь”. Відбулось 11 освітніх вечорків, на яких членкині вишивали речі на базар а інші читали на голос на відповідні теми.

Товариство входить в склад Жі-

ночої Ради в Ріджайні. Членкині брали участь у збірці на фонд поборювання недуги рака, „Юнайтет Апіл” і охотників на пожертвування крові. Т-во передплачує „Український Голос”, „Вістник” і „Промінь” до санаторії до Форт Сен.

Рідна і недільна школа відбувається щотижня під проводом членкинь — Гані Зенчишин, А. Николайчук і Соні Зенчишин. Комітет молодшого членства придбав 14 членкинь до товариства, що є нашим великим здобутком у минулім році.

Річні збори відбулись 14 грудня в залі Українського Народного Дому. На закінчення зборів Всеч. о. Апонюк забрав кінцеве слово і сказав, що жінкам належить признання за їх працю і що він цю працю дуже добре знає та побажав новому зарядові успіхів.

Заряд т-ва на 1960 р. — пані: М. Юзик — голова, М. Корпан — заст. голови, П. Омятук (панна) — рек. секр., А. Палига — кор. секр., Д. Керелюк — касієрка. Господині — О. Патрілюк, Яремко, А. Лузенька, А. Шипинюк, Бібліот. О. Масиник. Комітет хворих: Д. Грегорій, Мандрик, Андрійчук і Залуцька. Представниці до Жіночої Ради: К. Пасека і Сопівник. Референтки: культ-освітня — Николайчук і О. Збитнюк, членства — Пилипів, А. Фелінгер, Глек і Арієчук (панна). Контрольна комісія — Н. Зенчишин, Сопівник і М. Сторожинська.

М. Юзик, голова
П. Омятук, секр.

ЖУРНАЛОВІ „ПРОМІНЬ”

Була, як мрія, справа рідна,
Щоби повести працю гідно:
Журнал свій мати у Канаді
Союз Українок — здійснив.
І „Промінь” цілі ясні має,
До праці широї взиває:
Несіте „Промінь” на край світа
Служить народу многі літа!
А ті, що „Промінь” вже читають
Сусідам й рідним хай придбають,
Щоб нашу правду освітити,
Щоб все, що рідне все любити.
Той „Промінь” світла має много
І всіх нас кличе свій до свого
Та більше світла будем мати,
Лиш треба нам про те подбати.
Тому ж і я його вітаю,
Членкам Союзу привіт складаю:
Хай Божа поміч з вами буде,
А труди ваші цінать люди.

Йосип Костецький

З ІСТОРІЇ НАРОДНОЇ КЕРАМІКИ

Між неюдними виробами домашнього промислу, що на них творці залишають докази свого артистичного смаку та глибоко закорінених мистецьких почувань, займають перше місце тканини з їх тканими вишивками та мережаними vzорами, а зараз друге — гончарські вироби, що попри орнамент не менше важливу роль відіграє і форма. В одному й другому, в орнаменті й формі часто можна прослідити дуже старі пережитки, що сягають бодай ще княжих часів.

Тоді то — у VI-VII ст. почало витворюватися з деяких пізніх провінційно-римських та готичьких форм перша знана нам славянська кераміка так званої доби городищ, роблена на гончарському колі та однакова по цілій широкій Славянщині від Лаби й Салі на північ, та Сави на полудні аж по Ярослав, Рязань і Володимир на сході та Ладогу на півночі. Ці перші горщики були яйцеватої форми з вузькою, мало розхиленою крисом, а ціла прикраса складалася головню з ритих поземних ліній, обкручених спіральню кругом горщика та з хвилястих також поземних пружків, ритих у м'якій ще глині дерев'яним гребенем.

Пізніше, коли виріб уже більше удосконалювався і гончарі знайшли в собі самостійний мистецький хист, стали вони вирізувати на верхній дощинці свого гончарського кола окремі фабричні знаки, які видтискалися на днах їх виробів у вигляді різних випуклих знаків, як от хрестики, зірки, свастики, квадрати із перекутнями, вписані зви-

чайно в коло. Звичай цей знаний був по цілій Славянщині й появивившись у X ст., вдержався аж до XIII-го, а подекуди й до XIV ст.

Характеристичним орнаментом гончарських виробів княжої доби був згаданий уже многолінійний гребеневий орнамент, більше загікуватий ніж хвилястий, а його найгар-

ніше, сказати б, клясичне викінчення припадає на X-XI ст. Пізніше його гострі заломи лагідніють, через звільнення темпа рухів гончарської руки зигзаги переходять у лагідні 2-3 лінійні широкі хвилі, які у XVI ст. роблять уже не одним гострим зубцем, а зубатим кілочком, а з початком XVII ст. діляться на окремі дрібні півмісячки, звернені звичайню ріжками вгору та роблені тим самим зубатим кілочком. Це вже остання фаза їх розвитку, бо з кінцем доби відродження зникають з кераміки і ці останні сліди "княжого" орнаменту.

Сама форма горшків протягом княжої доби не улягає великим змінам і далі задержує свій яйцеватий вигляд. Змінюється тільки значно профіляція нової шийки і вінці горщика й головню по цьому розрізняємо вироби з поодиноких століть.

Додаємо ще, що всі ті горщики були від самого свого початку аж до якого XII ст. безвухі, а у західних слав'ян (чехи) появляються у хаті горшки ще пізніше, щойно в XV ст. Всі вони були також і не поливані, неглизуровані, бо перша полива на горщиках у середині появляється у нас як і на заході, щойно в

добі відродження (XVI), а зверху ще пізніше, з початком XVII ст. Однак на великій Україні, в Києві виробляли візантійські гончарі поливані кафлі до підлоги церков та княжих теремів уже за часів Володимира Великого і такі кафлі дісталися звідти торговельним шляхом на Україну — до Звенигороду і Галича, але техніка ця у нас тоді не прийнялася і ввійшла в ужиток щойно 500 літ пізніше.

Гончарством займалися в Україні від найдавніших часів, мабуть жінки. Такі є припущення, роблені на підставі різних старинних малюнків єгипетських, грецьких, римських і інших, а також сучасної практики мало-культурних народів Азії та Африки. Вони то витворили поволі різні форми гончарських виробів, відповідно до своєї кухонної потреби: горшки, ма-

кітри, миски, збанки, баньки, сагани, горнятка, д в о я ки,ринки, друшляки та форми на печиво. Ринки на трьох ніжках мають свій початок у майже тотожних формах XVI ст., перші покритишки появились ще у XII ст., а першовзори баньок на олій, знаходимо ще у грецькій кляси́чній кераміці, з якою запізналася Україна безпосередньо в надчорноморських грецьких колоніях останніх століть перед народженням Христа.

Подібно як у формах народних гончарських виробів, старі пережитки знаходимо часто в їх орнаменті. У збірці народної кераміки в музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, де заступлена здебільша ціла українська етнографічна територія, знаходилась наприклад одна банька на олій з Київщини. Поливана тільки у горішній частині, має ця банька типовий княжий, ще гребенем ритий, хвилястий орнамент із рівнобіжних поземних ліній кругом цілого низу. Знову ж на одному з ужгородських горшків той самий мотив повторений кілька разів жовтавою та зеленкуватою поли-

вою на брунатному тлі пружками, що звисають побіч себе кругім посудини. Бачимо це вже в найстарших горшках VIII-IX ст. — зроблене оче-

видно ритою технікою — тільки, що там орнамент держиться короткими пружками на плечах горшків, а в Ужгороді його гончар р о з в і в вздовж цілого черевця від шиї і майже аж до дна.

На окрему увагу під оглядом архаїчності форм і орнаменту заслуговує збірка народної кераміки з Херсонської губернії, що також знаходиться в музеї НТШ. Є це поливаний посуд цегляної краски з мальованим темнобрунатною фарбою рослинним та звіринним орнаментом, що вже на перший погляд дуже пригадує грецькі

мальовані вази чорнофігурного стилю половини останнього тисячоліття перед Хр. Вазам тим могли добре придивитися гончарі ранньо-іс-

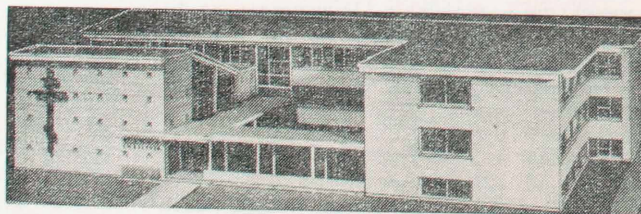
торичної Херсонщини в часі існування там грецьких колоній від VII ст. перед Хр. Ці форми та орнаменти не пережилися.

Кілька прикладів наведених тут не вичерпує ще ані приблизно усіх культурних пережитків у ділянці нашої народної кераміки.

Вона зв'язує її тісно і без жодної перерви у розвоєвому порядку з доісторичних та ранньо-історичними часами і вказує добре на різні сторонні культурні впливи, що їм ми підлягали протягом тисяч літ.

Я. Пастернак

Український Інститут Св. Івана в Едмонтоні

ВІТАЄМО ПОЯВУ ЖУРНАЛА ПРОМІНЬ

Хай він буде кожній українській жінці тим, що опромінить її життя, збагатить знанням про найдорожче з великої української культури.

Повного успіху працівницям журналу!

ЖІНОЧИЙ КОМІТЕТ ІНСТИТУТУ СВ. ІВАНА В ЕДМОНТОНІ

Ольга Фіголь, голова

Анна Данилович, секретар

COMPLIMENTS OF

HELMDALE PHARMACY

757 Henderson Hwy.,

EAST KILDONAN.

Phone Ed. 4 0753

Murray S. & William T. Koltek

Chemists

3 нагоди

видання журналу "Промінь", члени віддлу С.У.К. ім. Лесі Українки при Греко-Православній Церкві Св. Іллі у північному Едмонтоні, висловлюють найщиріші gratulacii та бажання успіхів у Вашій цінній та важливій праці.

Хай "Промінь" яскраво освічує дорогу кожній українці як у її родинному так і у громадському житті.

Дай Боже, щоб "Промінь" своїм золотим сяйвом ogrівав душу і дім кожної української родини.

Щастя Вам, Боже, у Вашій тяжкій але корисній для нас усіх праці.

Надія Жмурко — коресп секретар.
Марія Іванців — голова

Жіноче товариство ім. Лесі

Українки в Мусідора, Алта.,

сердечно вітає появу журналу "Промінь" і висловлює своє признання центральній Управі Союзу Українок Канади та його редакції.

"Промінь" через свій цінний зміст положить тривкі основи під наше українське життя через свідому читаючу жінку, матір і громадянку.

Висловлюючи признання, складаємо також і наші найщиріші побажання у дальшій цінній праці і праці над редагуванням "Променя".

Щастя Вам, Боже!

Ольга Качмар, секр.

ПРОВІНЦІАЛЬНА ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ
УКРАЇНОК КАНАДИ НА САСКАЧЕВАН

висловлює

своє глибоке вдоволення з появи журналу

"ПРОМІНЬ" та щиро його вітає.

Радіємо таким великим досягненням нашої організації і віримо, що журнал своїм змістом буде стояти на сторожі нашого українського життя вдома і в організації.

Хай же світло "Променя" буде дорого-вказом для української жінки у світі і хай ogrіває він рідним теплом наше, як старше, так і молодше покоління, і хай веде його до світлих ідеалів та служіння українській справі і Канаді.

Ольга Андрушак — голова.
Олеся Михайлюк — секретарка

Гефорд, Саск.

ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Історія організації Союзу Українок Канади — видана з нагоди 25-ліття діяльності "Чверть століття на громадській ниві". Багато ілюстрована. Стор. 540.

Ціна \$5.00

Мистецькі скарби українських вишивок — Савеля Стечишин. Багато ілюстрований підручник — взори, ілюстрації, стіби, мережки, писанки, народний стрій і інше. Тисячі жінок користують з цієї книжки.

Ціна \$1.75

Три силуетки — Л. Білецький. Біографічні описи трьох визначних письменниць України — Марко Вовчок, Леся Українка і Ольга Кобилянська. Ілюстрована.

Ціна \$1.50

Українське вишивання, взори і стіби в англійській мові — А. Рурик. Книжка містить 219 ілюстрацій — взори й їх примінення та пояснення до кожного взору. Крім того є 12 карток кольорових взорів, в яких є 94 різних візців.

Ціна \$4.00

Замовляйте в централі Союзу на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

203 Union Bld.

Edmonton, Alta.